

637, 1. Eos salutare, videtur eis consentire, *ibid.*, 2: *Quoniam dicit illi: Ave, communicat operibus ejus malignis. Hereticos execrantur exempla*, I, 683, 1, 2.

3° *Hereticorum conjugia dissuadenda*, XIV, 580, 1: *Nonne unus fecit, et residuum Spiritus ejus est? Et quid unus querit, nisi semen Dei?* Heretica uxor non est ducenda a catholico, cur. VI, 20, 1. Heretica uxor periculosa, III, 613, 1: *Cumque jam esset senex (Salomon), depravatum est cor ejus per mulieres, ut sequeretur deos alienos,.... Tunc edificavit Salomon fanum Chamis idolo Moab.... et Moloch idolo filiorum Ammon. Atque in hunc modum fecit universis azoribus suis alienigenis, quae adolebant thura, et immolabant diis suis. Haeretici matrimonium cum catholica, in locis in quibus permixti habitant, quomodo liceat*, XVIII, 322, 1.

4° *Eorum libri non legendi. An eorum libros legi velit Apostolus*, XIV, 141; 2: *Omnia autem probate, quod bonum est tenete. Imo vetat, ut et concilium Niceanum*, 289, 1: *Profana autem et vanitatis delecta, multum enim profectum ad impietatem. Eorum libri aliquando laudabiliter comburendi*, XVII, 356, 2: *Multi autem ex eis qui fuerant curiosa seclati, contulerunt libros, et combusserunt coram omnibus.*

XII. HERESIS ET HERETICI DE QUIBUS IN HISCE COMMENTARIIS AGITUR. — Cur plures sint haereses in Christianismo quam in Judaismo, XX, 159, 2. Haesim hodiernarum quanta sit multiplicatio, XII, 98, 1: *Secundum numerum enim civitatum tuarum, erant dii tui, Juda; et secundum numerum civitatum Jerusalem, posuisti aras confusionis, aras ad libandum Baalim*, Haereses quot post Lutherum enatae, XX, 453, 1. Quo saeculo maximo invaluerit haeresis, VI, 437, 2 et seq. Ea quomodo in Hollandiam invecta, XIII, 377, 1. Cur in Belgium inducta sit sub initium tumultuum ejus, 461, 1. Haereses priscae omnes interiore, X, 306, 1. Haereses quas pugnet S. Joannes in Epistola sua prima, XX, 501, 2 et seq. Nullus haereticus Pontifex Romae sedit, VIII, 14, 2.

XIII. QUAE FIDEI DOGMATA, VEL DISCIPLINAE REGULAE MAXIME IMPUGNARUNT HERETICI. — Haereses primae versatae sunt pene omnes circa humanitatem vel divinitatem Verbi incarnati, XIX, 219, 2; 225, 1. Damnae carnis, hoc ipso damnae incarnationem Christi, 225, 1. Veteres omnes oppugnarunt Christi incarnationem, ac proinde ejus vel divinitatem, vel humanitatem, XX, 550, 2 et seq. Pene omnes Christo adversatae sunt, XXI, 143, 1, 2. Quae haeretici Christi divinitatem negarunt, XV, 295, 1. Negant Christum varie, XX, 441, 1, 2 (*Vide JESU, CHRISTUS*).

Quidam censuerunt beatam Virginem esse deam, ac ut deam adorarunt, VII, 487, 2. Haeresis triplex fuit circa virginitatem beatae Virginis, XII, 830, 2. Haeretici negant beatam Virginem in conceptu et

partu Christi mansisse virginem, 231, 4. Haeretici multi nostri temporis in virginitatem Beatae injuri, XI, 193, 1 (*Vide MARIA*).

Haeretici docent peccata baptismi tantum legi, per justitiam Christianis imputatam, XIV, 151, 2. Negant sacrificium novae legis proprie dictum, 561, 2. Eorum argumenta contra Missam solvuntur, XIX, 457, 1 et seq. Ineptae errant circa veritatem Eucharistiae, XVIII, 300, 2. Horrent penitentiam, 466, 2. Astruunt purgatorium etiam nescientes, XIX, 482, 2.

Haeticorum dogmata de peccatorum justificatione, *Psal.* I, 185, 1, 2. Quae sit fides haeticorum specialis, VII, 306, 1. Haeretici moderni credunt temere sibi esse remissa peccata per fidem, XVIII, 85, 1, 2; 195, 2; 385, 1. Dicunt non meritum Christi justificari, 79, 4. Merita Christi omnibus applicant, XIX, 453, 1. Docent omnes non posse credere, 167, 2. Docent fidem ad salutem sufficere, XX, 123, 1.

Sanctorum miracula calumniantur, XV, 638, 2. Miracula quae etiam vident calumniari audent, XVI, 497, 2. Haeresis modernorum haeticorum, qui vota rerum non imperatarum a Deo omnino contemnant, refellitur, *Psal.* II, 498, 2. Haeretici judicantes vitium et carnam dicebant a demone creata, XV, 352, 2.

Eorum calumnia in Pontificem Romanum, et Ecclesiam refutatur, XXI, 203, 2; 253, 2; 255, 1; 307, 2; 312, 1; 317, 2. Dicant Papam esse Antichristum, XIX, 161, 1. Volant Antichristum incepisse anem Domini sexcentiesimum, 159, 2. Eorum in Societate Jesu nomen cavillato, XVIII, 251, 1.

HERESITARE. Haesitans in oratione diversis cogitationibus fluctibus jactatur, XX, 42, 1, 2: *Qui enim haesitat, similis est fluctui maris, qui a vento movetur et circumfertur. Idque vel ex incredulitate, vel ex diffidentia*, 41, 2. Haesitatio sine effectu, *ibid.*. Haesitatio in fide triplex ab oratione amovenda, 39, 1, 2: *Postulet autem in fide nihil haesitans.*

HAL. Hai tempore Esdrae reedificata, III, 52, 2. Infideliter ejus excidium narrat Josephus, *ibid.*, et 53, 1.

HALMO. Haimo Isalam commentario illustravit, videtur Hieronymi abbreviator, XI, 99, 2. Commentarium in *Apocalypsin* scripsit, XXI, 11, 2.

HALCEDO. Halcedo docet homines Deum sperare, I, 65, 1.

HALCYON. Halcyones ponunt ova circa mare in solatio hiemali, XVI, 57, 1. Halcyon avis est spei emblema, V, 77, 1.

HALITUS. Halitus ad dentes alius efficit vocem et sermonem, V, 554, 2. Halitus validus facile fert onera gravia, 573, 1. Halitus languidus redit inuentis et odoribus suavis, VI, 338, 2. Halitus foetidus Judaeorum in proverbium abiit, XIII, 395, 2. Halitus Dei indignantis vehemens, XI, 421, 2.

HAMDA. Hamda magna urbs primaria Medorum, IV, 389, 2.

HAMMONIUS JUPITER. Hammonius Jupiter unde sic dictus, XII, 547, 1. Colebatur specie capri, *ibid.* (*Vide JUPITER*).

HAMULA Hamula est vas infusorium, III, 592, 1.

HAMUS. Hamus instrumentum aduncum est, cui esca appenditur, XIV, 218, 2. Hamus et laqueus hominum est voluptas, VII, 325, 2 et seq.

HANAMEEL. Hanameel patruelis Jeremiae vendidit ei agrum, XII, 238, 1.

HANANI. Hanani cognatus Nehemiae custos urbis Jerusalem constitutus, IV, 246, 1.

HANANIAS PSEUDOPROPHETA. Hananias pseudopropheta Jeremiae catenas abstulit, XII, 207, 2. Quo anno sit mortuus, 208, 2.

HANANIAS PRAEFECTUS. Hananias praefectus palatii regis in monte Sion, IV, 246, 1.

HANNIBAL. Hannibal quo stratagemate ceciderit Romanos, IV, 430, 1. Hic in Asia copiosus elephantes eduxit, 432, 2. Quid consuluerit Antiocho Magno ad profugandos Romanos, XIII, 151, 2. Eum Capuae deliciae enervarunt et perdidit, IV, 472, 2. Ejus cum P. Scipione de praestantissimis ducibus colloquium, XIII, 152, 1. Hannibal ob immanitatem suam fuit exosus, XII, 685, 2. Hannibalis ejusque uxoris immanis et cruenta vox, 510, 2. Defuncta Romanorum duceum cadavera honorifice humanda curavit, XII, 686, 2.

HARAN. Haran quo sit urbs, XVII, 172, 2. Est urbs Parthiae, XII, 400, 1.

HARMONIA. 1° Harmonia quaevis senibus obsurdescit, VII, 389, 2.
2° Harmonia viri et uxoris in quo sita sit, VI, 19, 1, 2. Ea est sextiplex, *ibid.*, 2 et seq.
3° Harmonia caelestis, XI, 502, 1, 2.
4° Harmonia inter Prophetas Majores et Minores, XIII, 238, 1, 2. Harmonia chronologica duodecim Prophetarum, 354, 1, 2.

HARPAGUS. Harpagus proprios edere filios a rege Persarum jussus, dolorem dissimulavit, IX, 336, 2.

HARPOCRATES. Harpocrates silentii emblema est, IX, 184, 1. Quis fuerit, *ibid.*. Erat silentii Deus, *Job*, 442, 1. Harpocrates cultus a Gracis in eibus viri labia comprimentis, XI, 447, 1.

HASDRUBAL. Hasdrubal caesus a Romanis quo stratagemate, IV, 430, 1.

HATTO. Hatto, Archiepiscopus Moguntinus, pauperes vocans mures, a muribus comestus est, V, 338, 1. Serarius hanc Hattoni historiam refutat, dicitque fabulam ortam a Popiolo, Polono principe, qui ob crudelitatem a muribus comestus est, XIX, 214, 2.

HAUSTUS. Ad aequales haustus non propinabant nec bibebant veteres, X, 142, 2.

HEBDOMAS. 1° Hebdomada ejusque dies omnes a sabbato denominabantur, XV, 645, 2. Hebd-

mada unde dicitur sabbatum, XVII, 364, 2. Hebdomas Paschalis et Pentecostalis erat Judaeis festa et celebris, XVI, 111, 2 et seq.

2° Hebdomades septuaginta Danieli Deus revelat, XIII, 113, 2. Hebdomades septuaginta expresse fuerunt revelatae Danieli, ante cum tamen erant in mente Dei decreta, qui eas implicite et confuse aliis Prophetis revelavit, XIV, 243, 1. Eae totidem sunt septem anni, XIII, 116, 1. Hebdomades sexaginta duae cur sint disjunctae ab aliis septem in septuaginta hebdomadibus Danielis, 126, 1. Inveniuntur ea abbreviata, id est breves et paucae decretae, 116, 2. Post eas expletas venturum Christum Messiam ostenditur contra Judaeos, 118, 2 et seq. Ubi et unde sint inchoandae, 123, 2. Eae sunt impletae tempore Christi, *ibid.*, et 124, 1. Inchoandae sunt ab anno septimo ejusdem, *ibid.*, 2. Non sunt septuaginta et una, sed septuaginta hebdomades, 130, 2.

HEBE. Hebe uxor Herculis unde dicta, IV, 514, 1.

HEBER. Heber unde sit vocatus, et quando natus, I, 170, 1. Heber una cum suis cum vera religione, pietate, linguam hebreaeam retinuit in confusione Babel, XVIII, 495, 1.

HEBES, HEBETUDO. Hebetes sunt duri et asperi, V, 390, 2. Et indociles VI, 354, 2: *Si contideris stultum in pila quasi pisanae feriente desuper pila, non auferetur ab eo stultitia ejus. Hebetudo mentis saepe provenit a capillata*, XX, 202, 2. Hebetes tropologicae sunt peccata, non rejiciendi, sed patienter docendi, IX, 244, 1: *Peccata tibi sunt? attende illis. Hebetudini suorum compatitur justus*, V, 355, 2: *Novit justus fumentorum suorum animas; viscera autem impiorum crudelia.*

HEBRAEI, ISRAELITAE, JUDAEI. N. B. Sub eodem isto titulo quae, tum ad Hebraeos, tum ad Israelitas pro toto populo Hebraeo sumptos, tum ad Judaeos in Commentariis Concilii a Lapide reformati, collegimus et ex ordine disposuimus. In articulo ISRAELITAE, quae ad Israelitas stricto sumptos, et in articulo JUDAEI, quae ad Judaeos modernos proprie spectant, distribuimus.

CAPUT PRIMUM.

HEBRAEI SEU JUDAICI NOMEN, ORIGO, DIGNITAS ET PRAEROGATIVE.

I. HEBRAEI POPULI NOMEN ET ORIGO. — Hebraei nominis radix et significatio, I, 195, 2; XVIII, 495, 2 et seq. Hebraei dicitur ab avo suo Heber, 125, 2. Hebraei nomen unde primo inditum, XIV, 35, 1. Primo dictus est Abraham, *ibid.* Id nomen olim fuit gloriosum, *ibid.* Hebraeus populus aliquando Judas, aliquando Israel dicitur, *Psal.* II, 272, 1, 2. Israel dicebantur omnes Hebraei, XV, 625, 1. Hebraei nunc Israel, nunc Jacob vocantur, X, 458, 2. Judaei dicitur Juda Patriarcha, non a Juda Machabeo, XVIII, 65, 2. Nec ab Ida monte Cretae

XIX, 326, 1. Saepe in Scripturis vocantur nominibus gentium quarum mores, cultum et vitam imitabantur, XIV, 300, 2. Judaeorum origo falsa a Justino descripta, IV, 478, 1, 2. Olim vocabantur sancti, X, 307, 2. Cur filii sanctorum dicerentur, XI, 377, 1.

II. HEBRAEORUM DIGNITAS ET PREROGATIVE. —

1° *Hebraei fuerunt populus Dei electus in quo misit radices*, IX, 628, 1; X, 199, 1; 491, 2. Ipsos ut peculum suum elegit Deus, XIV, 376, 1; 603, 1. Israel Dei regnum, respublica et populus, IX, 483, 1. A templo et urbe sancta dicti populus Dei, populus sanctus et fidelis, XI, 563, 2. Ob id putabantur inexpugnabiles, 574, 1. Hinc dicuntur pars Dei, IX, 483, 2. Sunt et pars et hereditas illius, 630, 1. Et filius ejus primogenitus, X, 235, 2. Habebant domesticum Dei oraculum et legem, 236, 2, et seq. Hinc ei semper cura fuerunt, 546, 2. Sunt dilecti Deo gens, IX, 625, 2; 628, 1. Fuerunt gloria Dei, quomodo, XII, 143, 2. Sunt lumbare Dei, XVIII, 676, 2. Cur vocentur congregatio Dei collecta in Judea et templo Hierosolymitano, XI, 662, 2.

Israel est a Deo ab utero electus, XI, 540, 1. Fuit sanctus Domino, XII, 25, 3. Fuit item primitia frugum ejus, *ibid.* Quomodo sit hereditas Dei, 93, 2. Israel peculiaris populus Dei erat, XIII, 557, 1; 497, 1. Quando primum sit ortus, XII, 665, 1. Ejus devirginatio, 667, 1. Israel abjectus, quomodo a Deo curatus sit, 607, 1, 2. Quando fuerit nubis et a Deo oratus, *ibid.*, 2. Quando ab eo in sponsum electus, *ibid.* et 608, 1. Quomodo aqua lotus, *ibid.*, 2. Ejus tabernaculum et suppellex sacra, *ibid.* Ejus ornamenta, 610, 1, 2, cibus, 611, 2. Ejus fornicatio, 613, 1, 2 et seqq. Quomodo Deo factus abominabilis, 614, 2. Cur dicatur aversatrix, 39, 2. Ex Aegypto vocatus fuit typus et figura Christi pueri inde redeuntis, XIII, 427, 1. Erat typus fidelium et sanctorum, 518, 1.

2° *Eorum a Deo gratia, et prerogative*. Eorum curam gessit Deus ab utero, id est, ab ortu Synagoga, XI, 563, 2; 564, 1. Israelite soli veram habebant sapientiam, X, 263, 2. Hebraeos Deus scipsum delendit et juvit, XVI, 41, 2. Eorum salvatores qui fuerunt, XIV, 201, 2. Que privilegia pre gentibus habuerunt, 213, 2. Credita sunt eis divina eloquia, XVIII, 67, 1. Cur dicantur filii regni et Testamendi, XV, 225, 1; XVII, 122, 1. Sunt invitati ad convivium caeleste per legem Mosis, V, 251, 1. Iis etiam promissa fuit gloria caelestis et comminatio gehenna, 468, 2. Ipsi proprie fuit Christus promissus, XIV, 394, 1; XVI, 42, 2; 46, 1; XVII, 103, 2. Sub gr. *ei* legis onere pressi, magnis votis Christi nativum seum requirebant, XIV, 120, 1. Eorum parentes sunt etiam parentes Christi, XVIII, 158, 2. Mira eorum dignitas quod ex eis natus sit Christus, *ibid.* Gloriam Messiam possunt quasi contribui et consanguineo, XVI, 75, 1. Alia eorum gloria et prerogative, XVIII, 158, 1. Ad eos primario mis-

sus est Christus, XI, 583, 1; XII, 621, 1. Ipsi potissimum Christus missus fuit, XIV, 517, 2. Ipsi fuere primo ad fidem et doctrinam evangelicam vocati, et per quos, XVI, 197, 2. Iis potissimum et primum annuntiatum est Evangelium a Christo et Apostolis, XVIII, 46, 1; 593, 1. In his incredulis promissa Dei non exciderunt, 161, 1. Ut sanctificaretur, Deus ex se praestitit omnia, sed illi attendere noluerunt, XI, 528, 1, 2. Hebraei fuerunt typus populi Christiani, X, 235, 2.

CAPUT SECUNDUM.

HEBRAEORUM RELIGIO, CULTUS, ET SACRI USUS.

I. HEBRAEORUM PRECES ET SACRIFICIA. — 1° *Preces*. Judei cum gaudio et exultatione templum adorabant, XI, 661, 2. Nudipedes erant in templo, cur VII, 199, 1. Orabant et sacrificabant stantes, XII, 830, 1. Orabant tum stantes, tum genuflexi, XV, 183, 1; XVI, 241, 2. Orabant ad Occidentem, cur, XII, 563, 1. Orabant manibus lotis, XIX, 201, 1. Orantes manus extollebant in altum, *Psal.* I, 158, 2. Eorum formula benedicendi Deum, XI, 503, 1. Accepto aliquo beneficio, canere solebant psalmum, *Confitemini*, etc. Tuba sono ad publicam supplicationem populum convocabant, XIII, 498, 2.

2° *Sacrificia*. Hebraei sacrificabant nudipedes, XVII, 264, 1. Cum mane immolanda esset victima, totum noctem precedentem cum letitia et canticis transigebant, XI, 422, 1. De oblati sacrificiis comedebant, XVIII, 326, 1, 2; 347, 2. Agnum paschalem edebant accincti renes, XVI, 174, 1. Eorum etiam servi debebant circumcidi et comedere agnum, I, 543, 1. Pro gratiarum actione sacrificantes manibus gestabant ramos myrti et palmarum ex quibus mala Persica dependebant, XI, 564, 1. Cur Deo arietes immolarent, XIII, 100, 1. Erant in sacris superspersitiosi, XVII, 118, 1, 2. Post dedicationem tabernaculi, nunquam vel raro obtulerunt solemne sacrificium in deserto, XIII, 588, 2. (*Vide SACRIFICIA*).

II. EORUM NOGMATA, FESTA, JEJUNIA, ETC.

1° *Eorum dogmata*. Credebant animam immortalitatem et corporum resurrectionem, XVI, 590, 1. Hebraei prisci sua dogmata involverunt quibusdam involvibus et quare, V, 16, 2. Credebant post mortem duo esse animalium receptacula, V, 169, 1.

2° *Festa*. In festis omnibus abstinebant cibo usque ad sextam, XVII, 94, 1. Prohibentur lugere et flere in festo Neomenia, IV, 248, 2. Non coluerunt Bacchum in festo Scenopegia, XVI, 417, 2. Pontecosies diem quomodo expectarent, XVII, 77, 1. (*Vide FESTA*).

3° *Anima et corporis purificatio*. Baptismatibus frequentibus erant assueti, XVIII, 406, 1. Crebro totum corpus abluant, imo vestes et lectos, IV, 329, 2. Quam essent puritatis corporis amantes, 343, 1; XIX, 399, 2; 401, 1. Aqua expiationis

legaliter mundabantur, XIX, 440, 2. Judaeis prisci in certis casibus praecipua fuit specialis alieujus peccati confessio, VI, 374, 2 et seq. In certis casibus debebant peccata sua sacerdoti confiteri, XV, 98, 1. Censebant immunda quae erant gentibus communia, XVIII, 232, 1.

4° *Blasphemia horror*. Blasphemiam Hebraei exhorrebant, X, 35, 2. In blasphemia Deique injuria vestes scindebant, XII, 257, 2. Solebant in blasphemia et atroci sceleris sicut in luctu, vestimenta scindere a capite usque ad pectus, XIII, 496, 1.

5° *Circumcisio*. Immundum eis erat praepucium, XII, 43, 2. Quem ad finem circumciderentur, 86, 2. (*Vide CIRCUMCISIO*).

6° *Eorum jejunia*. Jejuniis vocant humilitationem, IV, 396, 2. Eorum sanctificatio sita erat in jejuniis et abstinentia, XIV, 439, 2. Varia eorum jejunia variis de causis, 446, 2. Eorum duplex erat abstinentia a cibis, XVIII, 229, 2. Quomodo solebant jejunare, IV, 332, 2. Pridie festorum suorum jejunare solebant, 388, 2. Et clamores precibus miscere, *ibid.* Et solaris consendere, *ibid.* Annuum indierunt jejuniis ob execratum Seditanum, XII, 270, 4. Jejunabant quotannis die decima Julii, quia ea die templum fuit combustum a Chaldeis et diruta, XIV, 439, 1. Templo restaurato, petunt num adhuc jejunare debeant, 439, 1; 446, 1, 2.

7° *Juramenta*. Judaeis an olim fuit licitum jurare, XX, 211, 1. Quale erat eorum juramentum, III, 238, 1. In juramento subficientem notam imprecatoriam, XI, 156, 1, 2. Nec expriment quanam sibi imprecantur pre timore et detestatione, ut potest atrocia, XIII, 573, 1. Cum jurabant, honoris et gratitudinis causa addere solebant Dei nomini epithetum liberatoris ex Aegypto, XII, 134, 1.

8° *Hebraeorum funera*. Eorum sepeliendi ritus, XV, 640, 1. Corpora mortuorum aromatibus inungebant, X, 279, 2. Suorum regum cadavera an comburentur additis aromatibus, videntur potius sepelivisse, III, 431, 2; XII, 247, 1, 2. Sepeliebant principes cum auro, vestibus et armis, XII, 73, 1. Judei extra urbem defunctos sepeliebant, XVI, 448, 2; 133, 2. Cur extra urbem cadavera efferrent, XII, 156, 1. Eorum communis sepulchrum erat in valle Cedron, juxta Tophet, XI, 459, 2; 460, 1; XII, 155, 2.

Quomodo mortuos suos plangebant, XVII, 191, 2. Mortuos nimis plangebant, X, 280, 1. Gentiles imitati, in funere scalpellis incidere lacertos, XII, 133, 2. In luctu comam tondebant, 70, 1. Caput operire solebant, 120, 2. Caput aspergebant cinere, XI, 718, 1. Hebraea uxor, diebus septem plangebant maritum mortuum, post quod tempus poterat alii nubere, III, 479, 1, 2.

Quomodo suis defunctis in epiphiliis apprecarentur, XIV, 249, 1. Pro defunctis suffragia faciebant XVIII, 406, 1. Juxta sepulchrum mortuorum epulum pauperibus instruebant, IV, 286, 1, 2; X, 140, 2.

9° *Eorum Prophetae* (*Vide PROPHETA*). Hebraei soli habuere dignitatem propheticae, X, 432, 2. Toti gens Hebraeorum magus propheta, III, 251, 2.

10° *Hebraeorum lex et doctrina morali*. Duplicem in Scriptura legem comminiscuntur, unam in Genesi scriptam, alteram traditam Moysi et secretam de divinitatis specie, XII, 471, 2. Legem Dei in phylacteris descriptam gestabant, 37, 1, 2. Legis divinae observantiam et memoriam externis quibusdam signis indicabant, XV, 489, 1. Per legem Mosis rursus agnovere peccatum, quod ante obscuro naturae lumine cognoverunt, XVIII, 72, 2. Scriptura nihil addere voluere, XIX, 455, 1, 2.

Ethicam tradebant per breves gnomas, XVIII, 29, 2. Parabolas, proverbialia, aenigmata, et alias graves sententias inquirebant, X, 295, 2. Unde symbolis et parabolis sua exprimere assueverunt, XVI, 541, 1. Omnem sententiam insignem et acutum vocant parabolam, proverbium et aenigma, 228, 2. In parabolis et strophis discipulos suos exercebant, V, 21, 4. Eorum gnomae de quatuor *Sopherim*, IV, 220, 1. Eorum doctores manu ferebant virgam, XV, 263, 1. Israelite soli habebant veram sapientiam, IX, 264, 1. In singulis aribus majoribus, loco templi habebant synagogas, scilicet concionis et orationis locum, IV, 328, 2.

Inimicos oderant, IX, 676, 1. Eorum de inimico odio habendo sententia rejicitur, XVIII, 222, 2. Putabant non vetari concupiscentias mere intertas, sed tantum conatum ad eas explendas, 449, 2. Non tolerabant meretrices, IX, 527, 1.

11° *Idololatria apud Hebraeos*. Hebraeorum ad idololatriam pronitas, XX, 667, 2 et seq. Erant in imaginum adoratione propensissimi, XIII, 330, 2. Eorum idololatria, VI, 667, 1, 2; XII, 38, 2. Lactitiam vituli aurei epulo et ludo clausurunt, XVIII, 341, 2. Judei vix olim habuere imagines, II, 612, 2. In prosperitate ad idola deluxerunt, in tribulatione ad Deum redierunt, XI, 380, 1. Idololatrias pellecti sunt ad cultum Beelphegor, XVIII, 324, 1. Idolo Moloch se ornarunt et unxerunt, XI, 668, 2. Caelum et astra pro Deo coluere, XV, 468, 2. Judei solem orientem adorantes, cur lauros ramos gestarent, et ori admovebant eos, quasi osculantes, VII, 564, 2. Sacrificarent olium lunae, XII, 68, 2. Stellae coluerunt, XIX, 94, 2. Etiam in vallibus habebant lucos et idola, XIV, 428, 1. Dicuntur filii habebant lucos et idola, I. Tempore Achar et Ezechiae valde erant in idola proclives, ideoque vaschiae valde erant in idola deluxerunt, XIX, 426, 2. Post captivitatem Babyloniam et tempore Christi, idola publice non coluerunt, X, 500, 2; 501, 2; XI, 428, 1; 390, 2; XII, 824, 1; XIII, 282, 2; 550, 1; XIV, 447, 1; XV, 320, 1; 361, 2; 584, 1; XIX, 194, 2. Sed in fine mundi sub Antichristo ea colent, XI, 149, 2. Judei idola colentes per contemptum vocantur gentes, XII, 515, 2.

CAPUT TERTIUM.

HEBRÆORUM STATUS POLITICUS, CIVILES ET DOMESTICI USUS, LINGUA, LITTERATURA, POESIS.

1. HEBRÆORUM STATUS POLITICUS, ARGES, BELIUM. — 1. Israelis regimen tertio fuit mutatum, XV, 61, 1. Tres eorum fuere poliice status, sub Iudicibus, sub Regibus, sub Pontificibus seu Machabæis, XVI, 188, 1. Deo providente, habuere perpetuam successorem regum et pontificum, X, 465, 1. Eorum regnum erat politicum simul et ecclesiasticum, 432, 2.

2. Eorum reges unione consecrabant, XI, 567, 2. Cæremonie quas observabant in unione regis, III, 314, 2. Principes qui vocent iudices, XI, 501, 2.

3. Iis prohibitum erat pugnare in sabbato, IV, 38, 1. Vix habebant equites in exercitio, sed pedes, III, 287, 1. Pugnant ut plurimum pedes, XIV, 481, 1. Eis vetitus fuit equitatus et æquorum copia, XI, 461, 2. Equites in bello non leguntur habuisse, nisi in tempore Joannis filii Simonis, IV, 482, 1.

4. HEBRÆORUM CIVILES ET DOMESTICI USUS. — 1. Tempus quomodo dividerent. Tempus omne dividebant per menses et sabbata, XIII, 624, 2. Duplicem habebant annum et menses, XIV, 316, 2. Usi sunt annis lunaribus, XIII, 124, 1, 2. Tertio quoque anno mensem intercalabant, ut suos annos lunares solaribus æquarent, XII, 538, 2. Annum inchoabant a Paschate et a mense paschali nisan, qui nostro martio respondet, 713, 1.

Utebantur mensis lunaribus, I, 524, 1, 2; IV, 212, 2; 228, 1; 387, 4; 317, 1. Isti menses lunares ab uno novilunio ad aliud decurrebant, XI, 574, 2; XVIII, 289, 1. Novilunium cur celebrarent, XI, 766, 2.

Dies civiles ab uno ortu solis ad alterum; sacros a vespere in vesperum computabant, XV, 312, 2; 549, 2; 644, 1. Diem dividebant in quatuor partes et horas, XIII, 80, 1; XVII, 112, 2. Sicut et noctem, XV, 746, 1. Noctem dividerunt in tres vigilias, V, 120, 2. Noctem vocabant vesperam, XII, 53, 1. Jam a Romanis subacti, utebantur computo eorum in die et nocte determinanda, XV, 312, 2.

2. HEBRÆORUM MATRIMONIA. Deo teste nuptias contrahant, XIV, 578, 2. Virgines eorum poterant viris alterius tribus nubere, III, 183, 1. Poterant ducere gentiles uxores proselytas, 556, 2; 557, 1. Vetantur cum gentilibus amicitiam ire et conjugia, IV, 225, 1. Eorum cum alienigenis matrimonia an sint irrita, 227, 2. Qua de causa uxores dimitterent, IX, 692, 1 (Vide DIVORTIUM, MATRIMONIUM).

3. Quæ nomen sibi indiderint. Hebræi erant polyonomi, IV, 443, 2. Multi fuere binomii, XVII, 474, 2 et seq. Hebræa nomina sæpe ab eventu imposita, I, 30, 1. Hebræa nomina multa significant,

III, 592, 2. Dei nomina sibi indiderunt, XIII, 55, 2. Frequenter Græca nomina assumebant, XV, 432, 1, 2; 256, 2. Nepotes quoslibet vocant filios, IV, 217, 1.

Filii eorum trieno lactabantur, III, 262, 1, 2. Pueros henedicere solebant, XV, 424, 2.

4. Horum negotia. Israelitæ in portis civitatum conveniebant ad præcipua negotia agenda, Psalm. II, 343, 2.

5. Usura apud Hebræos. Judæi erant natura avari et cupidi, XX, 680, 1. Apud eos frequens erat usura centesima, IV, 241, 1.

6. Eorum cum populis extraneis relations. Hebræi, remotissima regio, sicut et omnes trans marinas regiones mari Mediterraneo a se discretos, nec non omnes Europæ provincias trans mare sitas, mare et insulas vocabant, quia navium et nauticæ artis erant in experti, IV, 412, 1; XII, 20, 1; XIV, 29, 2; 292, 1, 2. Ipsis incogniti erant populi aquilonares, XII, 20, 1. Censebant Æthiopes esse ultimos hominum, XIV, 305, 1.

Gentiles aestimabant viles et impuros velut canes, XV, 283, 1; 477, 2. Gentes et contemptu vocabant præputium et peccatores; se vero circumcisos circumcisionem, XVIII, 65, 1. Gentiles aversabantur, IX, 276, 1. Nullam habebant cum gentibus communionem, V, 6, 1. In quantum abhorrent a consorcio gentium, IV, 338, 1. Res a Gentibus profanatas contemnunt et abominabantur, XII, 544, 2. Cur gentium deos non iriderent, XVII, 360, 1.

Judæi gentibus omnibus erant invis, XVII, 311, 1. Cur cæteris gentibus invis essent, XIV, 287, 2. Gentibus erant ludibrio, X, 82, 1. Eos Gentiles irridebant ob sabbati cultum, XII, 357, 1, 2. Cur eos in Ægyptum abire ita Deus vetaret, 279, 1. Ægyptiorum consortia quam noxia sunt, *ibid.*

Sæpe a gentibus sunt vastati, XI, 409, 2. Quibus olim gentibus servierint, XVI, 446, 1; 447, 2. Indigno ab Assiriis et Ægyptiis habiti sunt, XI, 28, 2. Ab Assiriis afflicti ad Ægyptiorum opem confugiebant, 310, 2; XII, 29, 1, 2; 36, 1. Quomodo Ægypto dederunt manus, 422, 1. Ægyptiis nitentes, quam vana spe nisi sint, 716, 2.

7. Eorum inter se relations. Invicem obviam facti se osculari multo solebant, XVIII, 512, 2. Erat eorum salutatio: Pax tecum, 43, 1; 681, 2 et seq.; 685, 2. Apud gentes sue homines peregrinantes divertebant, X, 82, 1. Judæi per alias terras se diffundeant, vel sponte, vel abducti, XX, 25, 2. Quo ritu mendicarent, X, 86, 1.

8. Hebræorum vestes et domus. Non solebant uti femoralibus sed tunicis longis, XI, 324, 1; XIV, 332, 2. Longas suas vestes zona succingebant, XV, 96, 2. Barbam non radebant, XII, 461, 1. Comam nutriebant, 554, 1, 2. Nefas eis erat in comam attendi, 86, 2. In castris Xerxis militantes coma fuerunt attensi, 87, 2.

Tecta domus eorum erant plana, IV, 249, 2.

XII, 456, 2; 240, 2. Non habebant cere usum ad lumina, XV, 524, 2.

9. Eorum cibus et convivia. Judæi frumentum triturotum non cribabant, sed vannabant, XIII, 631, 2. Prisci Hebræi mense assidebant, non accumbant, III, 311, 2. Postea in lectulis convivaturi jacebant, XIII, 552, 1. Hebræi cenabant coronati, præsertim in festis, X, 147, 1; XIII, 598, 2. Convivabantur a feminis separati, IX, 285, 1. Hebræi celebrant convivia vespere, non die, XV, 225, 1. Musicam et cantiones conviviis adhibebant, XI, 327, 2; XVIII, 659, 2. Iis porcina caro vetita, XI, 747, 1. Sua vina aqua diluebant, VI, 206, 1. Vinum vocant *miztionem*, 205, 2 et seq. Et colorem, *oculum*, 206, 2. Semper ad gulam fuere propensi, X, 266, 1. Post cibum sumptum, Deo gratias agebant, 156, 4; XVIII, 231, 4; 350, 1. Quo ritu in festivis epulis Deo gratias agerent, X, 156, 1.

10. Hebræorum mores et indoles. Hebræorum mores a Latinis et Græcis multum discrepabant, VII, 460, 1. Judæi erant duræ cervicis, XI, 377, 1; XVII, 478, 1, 2. Sunt indociles, duri, inobedientes, 574, 1. Eorum durities, pervicax obstinatio, XI, 745, 1; XVII, 478, 2. Fuerunt murmurationibus delitii, et eorum propterea punitio, XIV, 491, 1. Eorum mutatio et variatio, 491, 1; 499, 2. Quam sunt pavidi, XI, 694, 2. Vocantur nugæ a Propheta, XIV, 309, 4.

11. Eorum complexio. Judæi sicut et Arabes ex complexione festent, III, 515, 1. Ipsis post Christi mortem naturalis inest fœtor, XI, 141, 2. Hic tollitur baptismo Christiano, *ibid.*

III. HEBRÆORUM LINGUA, LITTERATURA, POESIS.

1. Lingua hebraica origo et historia. Lingua hebraica fuit prima mundi, I, 172, 1. Eam solus Hebræi retinuit, 166, 2. Hebræi in Babylone linguam hebræam corruerunt, IV, 202, 2; 214, 1; 248, 1, 2. X, 572, 2; XII, 3, 2. Post reditum et captivitate senoi-chaldæice sue hebræo-syriacæ locuti sunt, et ita tempore Christi loquebantur, XVII, 69, 4; XIX, 348, 1. Hebraicæ litteras quibus etiamnum utimur, invenit Esdras, IV, 20, 2. An etiam puncta que Hebræis sunt loco vocalium, *ibid.* Usque ad tempora S. Hieronymi sine punctis sua scribebant, XIX, 481, 1. Hebraicæ lingua jam valde accisa est, nec pura, nisi in sacra Scriptura reperitur, XIV, 309, 2. Ex ea multæ voces aliis linguis immixtæ, I, 176, 1; XXI, 328, 2.

Hebræa lingue cognitio ad Scripturæ scientiam necessaria, I, 10, 2 et seq. Hebræa lingue in cælo an sit usus, XIV, 304, 1; XVIII, 378, 1; 383, 1.

2. Lingua hebraicæ regulæ grammaticales et idiomata. Primo, de litteris hebraicis. Litteræ serviles nos raro apud eos per enallagen inter se commutantur, XIV, 430, 1. Sæpe litteras quiescentes commutant, XIII, 406, 2. Solas consonantes in verbis attendunt, 173, 1. Subinde geminant suarum vocum radices, XX, 401, 2. In Scriptura

habent *keri* et *tefif*, ut multis in locis aliter scribantur, aliter legant, 206, 1.

Secundo, de nomine. 1. Femininum genus usurpant pro neutro, quo caret, XII, 429, 2; XIV, 403, 2; Psalm. I, 188, 1. Cum omnia significare volent in aliquo genere, jungunt genus femininum cum masculino, XI, 79, 2; 481, 2. Geminato *ipsis* copiam notat, præsertim si masculino jungatur femininum, XII, 370, 2. Nomina abstracta sæpe sumunt pro concretis, IX, 114, 1; X, 203, 2; XI, 77, 2; 511, 1; XXI, 207, 1.

2. Hebræi carent casibus, VI, 64, 2; 68, 2; 145, 1; 153, 2; 466, 4; VIII, 18, 1; IX, 554, 2; 659, 1; XIII, 393, 1; XX, 637, 2. Cum careant casibus, idem usurpant pro quolibet casu, XI, 301, 2; 422, 4. Hebræa nomina quolibet casu verti possunt, V, 292, 2; 427, 2. Regimen genitivi exprimitur per ablativum cum propositione *in*, X, 209, 1; XII, 128, 1; XIII, 167, 1. *he* etiam cum ablativo sumunt pro regimen genitivi, X, 367, 2. Idem nomen iterantes in genitivo, significant in eo genere exitium, XIV, 83, 2. Iis frequens est enallage casuum, modorum atque temporum, XI, 264, 1, 2. Aliquando sumunt nomina ut propria, simul et appellativa, 74, 1.

3. Nomina animalium apud eos multis sunt communia, XI, 74, 2. Hebræi cum addunt animalium nomen matris in genitivo, significant illud tenerum esse et adhuc matrem sequi, XII, 828, 1; XIII, 401, 1, 2; XIV, 195, 2.

4. Numerum cardinalem usurpant pro ordinali, V, 166, 4; XIII, 537, 1. Utuntur enallage numeri, X, 52, 2. Viros numeri vocant paucos, XI, 247, 1. Summam alicujus numeri per partes enuntiant, et minores numeros proponunt majoribus, XIII, 126, 1. Exprimitur numerum, et si aliquid ei desit vel supersit, item numerum deficitum pro indefinito, XV, 27, 1, 2. Septenarius et denarius numerus ipsis familiaris est, XII, 126, 2.

Tertio, de pronomine. Ipsis pronomen absolutum et reciprocum idem est, VI, 394, 2; IX, 62, 1; 685, 2; XIII, 575, 1; XV, 113, 1. Pro pronomine demonstrativo ponunt nomen antecedens, XI, 312, 2. Antecedenti substantivo subnectunt pronomen demonstrativum, IX, 143, 2. Pronominis relativi vel demonstrativi antecedens non exprimitur diserte, sed illud ex circumstantiis intelligendum relinquunt, XV, 281, 1. Repetunt relativum vel demonstrativum, ponuntque cum suo antecedente, XIII, 449, 1; XIV, 460, 2; 241, 1; XV, 308, 2. Sæpe subadiunt relativum *qui*, IX, 659, 1; X, 430, 1. Relativum sive referunt non ad id quod expressum est, sed ad id quod quæ tacite secum cogitat, XI, 79, 2.

Quarto, de adjectivo, comparativo et superlativo. 1. Concordant adjectivum cum substantivo proximo, licet ad remotius referatur, XX, 478, 4. Non omne illis est *nullum*, IX, 230, 4. Arti-

ulos multiplicat per pleonasmum, XIV, 340, 1.
 2. Hebraei gradibus comparationis carent, IX, 522, 2. Comparatio carentes, hinc eum exprimitur per negationem ejus quod minus est, V, 207, 1; IX, 371, 2; XV, 27, 2. Vice comparativi utuntur positivo cum praepositione *plusquam*. Ad usurpant pro gradu comparativo, XVI, 244, 1.

3. Similitudinem exprimunt nota similitudinis, verbi gratia, *sicut* apponendo utrique rei comparata vel simili, XIII, 339, 2. Saepè subaudiunt vocabulum *sicut*, et similes, IX, 215, 1; X, 391, 1; XI, 73, 2; XIII, 428, 1; XIV, 429, 2.

4. Res maximas et praestantissimas compellant pluraliter, XIV, 117, 1. Captum excedentia vocant fortiora, profundiora, IX, 129, 1.

Quinto, *de verbo in genere*. Hebraeorum verba activa saepe non actionem sed actionis probationem significant, XVII, 282, 2. Eorum verba activa saepe passivum vel permissionem significant, XVIII, 266, 1, 2. Saepè non actionem et effectum, sed agendi virtutem, vim et potentiam notant, XIII, 243, 1. Hebraeorum verba saepe actum inchoatum tantum, non perfectum significant, puta propositum, destinationem, conatum, III, 104, 1; XI, 636, 1; XIII, 251, 2; XV, 25, 4; 362, 2; XVIII, 28, 1. Hebraeorum verba saepe duo significant, XIV, 91, 2; 482, 1. Saepè usurpant verbum neutrum pro activo, IX, 626, 2; X, 203, 2; 232, 2. Sumunt verba pro verborum adverbis, XIII, 352, 2; XVI, 263, 2. Verbum idem cum geminant, significant actionis vehementiam, et gradum quasi superlativum, XIV, 207, 1. Simplex verbum capiunt pro composito quo caret, V, 546, 4; XV, 100, 1; 238, 1. Verba accipiunt in actu non reali, sed mentali, X, 499, 1. Verba realia pro mentalibus aut verbalibus usurpant, V, 223, 2; IX, 56, 2; X, 417, 2; XII, 17, 2; XVIII, 29, 1; XXI, 256, 2; 326, 2. Verba realia saepe per mentalia exponunt, XVIII, 276, 2. Verba contactus sive realia, sive mentalia, cum ablativo construunt, mediante praepositione *in* ablativum vel accusativum regente, V, 559, 2; IX, 613, 1; X, 133, 2; 134, 1; 285, 2; 387, 2; 432, 1; 495, 1; XIV, 206, 1; 275, 1; XV, 274, 1; XVIII, 29, 2; XX, 363, 2; 456, 2. Item cum *ex* vel *de*, XX, 595, 2. Verborum imperfectorum commutat ordines, XIII, 418, 1; 487, 2; XIV, 483, 2.

Sexto, *de verborum numeris, personis, modis ac temporibus*. 1. Ipsi frequens est enallage generis et numeri, XIV, 225, 2; 410, 2. Verbum concordat saepe non substantivo proximiori, etsi ad remotum sit referendum, IX, 558, 2. Verbum plurale jungunt nomina singulari, cum pluralitas significatur, VI, 366, 1. Saepè subiciunt suppositum verbi, illudque ex circumstantiis supplendum relinquunt, IX, 658, 2; XI, 71, 1, 2; XIII, 412, 1; XVI, 47, 1, 2; XX, 473, 2. Saepè subiciunt verba eorumque supposita, et ea ex precedentibus vel sequentibus, vel ex circumstantiis intelligenda relinquunt, XVI, 47, 2; 218, 1.

2. Saepè ab una persona ad aliam transeunt, nec tamen eam nominant, aut distinguunt, X, 454, 2. Ipsi frequens est enallage generum et personarum, V, 409, 1, 2; 482, 2; XII, 208, 2; XIV, 193, 1; 304, 1; 512, 2; XX, 319, 2. Saepè latentes commutant personas, XI, 370, 1. De se loquuntur in tertia persona, ac si de alio aliquo loquerentur, XIII, 293, 2. Quem alloquuntur saepe in tertia persona appellant, 375, 2.

3. Infinitivum usurpant pro quolibet modo, V, 466, 1. Imperativi et infinitivi eadem illis est vox, X, 367, 1. Imperativum ponunt pro futuro, cum ejus certitudinem significare volunt, et vice versa, VI, 60, 2; XIII, 420, 2; XV, 264, 2. Saepè infinitivum usurpant pro futuro, XII, 629, 1. Infinitivus utuntur pro praeterito, XIII, 358, 1. Infinitivus sumunt pro nominibus et verbis quorumlibet modorum et temporum, XVIII, 26, 2. Futurum saepè capiunt pro imperativo, V, 74, 1; XX, 24, 2. Futurum saepè sumunt pro indicativo, XIV, 300, 1. Vel participium, XVIII, 26, 2; 206, 1; XX, 318, 2; 531, 1. Per futurum exprimit optativum quo caret, VII, 466, 1; XX, 24, 2. Saepè participia usurpant pro verbalibus in *bita*, XX, 245, 1. Participio utuntur pro indicativo, quo caret, IX, 659, 1; X, 430, 1. Futurum usurpant pro participio, XIV, 83, 1. Gerundia et nomina usurpant, tam active quam passive, XVIII, 27, 2.

4. Saepè mutant tempora, XI, 70, 1. Uno tempore exprimit omnia, IX, 504, 2; XIV, 553, 1. Praeteritum usurpant pro quolibet tempore, V, 104, 2. Quia caret verbo praesenti, ideo illud exprimitur per praeteritum, XIV, 595, 2. Sub praeterito intelligunt praesens et futurum, et vice versa, XXI, 281, 2. Saepè per futurum non actum futurum, sed debitum, vel officium exponunt, XIV, 41, 2. Saepè, vice versa, futurum per debitum exponunt, *ibid.* Per futurum exprimitur rei constantiam, continuationem et consuetudinem, X, 187, 1; 309, 1; XXI, 17, 1; *Psalms*, I, 20, 2.

Septimo, *de particulis*. In praepositione *in* generalis est, et pene sola frequens, XI, 72, 2. In saepe pro *propter* usurpant, X, 353, 2. Ipsi praepositio *in* saepe significat meritum vel demeritum, idemque valet quod *propter*, XIII, 354, 2. In usurpant loco regimialis, XV, 671, 1. Et loco accusativi, 687, 1, 2. Per *in* significant preteritum, XIII, 453, 1. In ponunt pro regimine genitivi, XII, 428, 2. Instrumentum denotant per eandem praepositionem *in*, XV, 404, 2; XVIII, 676, 2; XXI, 257, 1. In saepe capiunt pro *cum*, XX, 97, 1.

Librum inchoant ab *et*, XI, 421, 4. Illi sententiae praefigere solent *et*, id est *quia*, XIV, 121, 2. Adverbia similitudinis usurpant pro rei assertione, XIX, 26, 1.

Octavo, *hebraica lingua alii idiomati*. Antecedentia et causas tacent, consequentia et effectus narrat, XV, 26, 2. Ex responsione colligendum relinquunt praeviam interrogationem, *ibid.* et seq.

CAPUT QUARTUM.

HEBRAEORUM HISTORIAE PRAECIPUA FACTA VEL DUBIA.

I. PRIMA PERIODUS SUB MOYSE — 4. Eorum *comemoratio in Aegypto*. Quando in Aegypto habitari coeperunt, XVIII, 543, 2. Quot primo in Aegyptum venerint, I, 428, 1. Eorum multiplicatio ibidem an fuerit naturalis, an vero supernaturalis, 428, 2 et seq. Quando eorum afflictio in Aegypto coepit, et quamdiu duravit, 430, 1, 2. Cur Deus permisisset eos ibi ita affligi, 431, 1. Eorum in Aegypto sex afflictiones, *ibid.*, 2. Eorum opera et onera quatuor, *ibid.* Eorum in afflictione ad Deum clamor, 446, 1. Eorum quam fuerit gravis servitus in Aegypto, 523, 4. Quomodo justo titulo poterint auro et argento Aegyptios spoliare, 538, 2 et seq. Non sunt mentis dicendo se ea commodato accipere, 538, 1, 2. Quot annis in Aegypto habitaverint, I, 540, 2; IV, 326, 1; 355, 2 et seq. Quomodo habitasse dicuntur quadringentis triginta annis in Aegypto, XII, 193, 2.

2. *Exitus de Aegypto, et in desertum peregrinatio*. Quo anno mundi ex Aegypto exitus contigerit, I, 541, 2. Quo die sint egressi, *ibid.* Aegypto egredientes, calcaverit feno, XVIII, 677, 1. Prima eorum sub egressum mansio, I, 539, 1, 2. Quanta eorum in exitu exultatio, *ibid.* Secunda mansio, 539, 2. Quomodo per mare Rubrum transiverint, 558, 2 et seq. Mare Rubrum fide transierint, XIX, 485, 2. Quam miraculosus fuerit hic transitus, I, 564, 2. Quam amicus hic transitus fuerit, 560, 2. An ita transiverint mare, ut in partem adversam sive litus oppositum penetrarint, 563, 2 et seq. Quam hic transitus fuerit miraculosus, 564, 1. Quando in montem Sinai venerint, 597, 1. Quamdiu ibi manserint, *ibid.* Quomodo jubeantur ad legem accipiendam sanctificari, 600, 1. Israelitae sub poena mortis arcebantur a monte Sina, XIX, 606, 1. Eorum idololatria, existens Moysae in monte, I, 722, 1 et seq. Eorum in hoc facto ingratitude erga Deum et Moysen ducentium sum, 722, 1. Quale idolum tur adorarent, 723, 1. An fuerit vitulus, an vitulus, *ibid.*, 2. Qualis eorum in hac idololatria lusus fuerit, 724, 1 et seq. Quomodo et cur vitulum suum postea biberint, 726, 2. Quid hoc mystice significet, *ibid.* Quomodo post idololatriam sint nudati, 727, 1, 2.

De eorum liberalitate pro tabernaculo, I, 749, 2. Post dedicationem tabernaculi et consecrationem Aaronis et filiorum ejus in sacerdotes, nunquam vel raro Deo obtulerunt sacrificium solemne in deserto, 588, 1. Sed ibi promissus fuisse in murmur et ad idola quas in Aegypto coluerant, redire *ibid.*

Haeserunt in Sina per annum, II, 236, 1. In deserto ter numerati sunt, 193, 2. Cur tertio in de-

Silent nonnulla quae tamen dicta esse, vel ipsi postea, vel alii dicunt aut insinuant, 27, 1. Cum aliquid asserere volunt, id ipsum interrogando enuntiant, XX, 341, 1. Asseverationem confirmant per negationem contrarii, 559, 4. Dum quid asseverare volunt, ipsum assertivo congeniunt et negative triplicant, XVI, 315, 2. Saepè dicta sua non ad proxime praecedentia, sed ad remotiora, quae antea processerunt, referunt, XXI, 350, 1.

Gaudet similitudinibus, V, 74, 2. Apologis, IX, 26, 2. Metaphoris, XVIII, 269, 2. Verbis dant faciem per prosopoeiam, XI, 464, 1. Rebus inanimis metaphoricè dant vitam, XIV, 241, 2. Valde arumosa comparant mortuis, XII, 438, 2. Quamlibet terram vocant pulverem, XIV, 211, 2. Solem, astra vocant militiam Dei, IX, 471, 1. Urbes vocant vineas, et cives, vites, XII, 304, 1. Solent urbes ob speciem, gloriam, opes, vocare virgines, XIII, 578, 2. Faciem capiunt pro persona, XIV, 575, 1. Cur pupillam vocant filiam, vel virunculum, 378, 1. Argumenta vocant ossa, XI, 514, 2. Per mel omnia dulcia designant, 202, 2. Salutantes pacem apprecantur, et nomine pacis omne bonum designant, 236, 2; XII, 243, 1; XVI, 280, 1; 631, 1. Filium vocant *ben*, quasi domum, XIV, 261, 1. Ventrem vocant quiddam a collo usque ad inguinem est, 264, 1. Honestis verbis rem inhonestam declarant, XI, 461, 2. Praeceptum vocant omnem dispositionem, XIV, 38, 1. Ponunt potentiam pro objecto, IX, 330, 1. Per maledictionem intelligunt tantum optantis interjectionem q. d. *Utinam hoc non fuisset*, XII, 162, 2.

Hebraismi varii, I, 311. Hebraicis vocibus abundat S. Joannes, XVI, 288, 2. Hebraeorum vocum quae in Commentariis reperire est, interpretatio, vide uniuscujusque tomi proprium indicem.

3. *Hebraeorum literatura et poesis*. 1. Eorum studium omne erat in sacris Litteris, nec alias fere norant, XVIII, 253, 2. Linguam Graecam perdiscebant, XV, 665, 2. Intervenit genealogis majorum quam essent exacti et quare, XIX, 178, 2; 330, 1. Scribent olim exacte suos annales et diaria, IV, 258, 1.

Omni non habebant libros distinctos per folia, sed membranam oblongam quam circa cylindrum convolvebant, VI, 250, 2; XIV, 412, 2. Hebraeorum codicum quanta sit varietas, VI, 311, 2. Hebraicus S. Matthaei qui extat textus, est supposititius, XV, 48, 2.

2. Hebraea poesis perit, III, 578, 1. Solent Hebraei, in rhythmicis praesertim et carminibus, priori hemistichio idem aut quasi idem dicere quod dicunt priori, V, 24, 2; 32, 2; 53, 2; 136, 1; 205, 2; XIII, 551, 2. In carmine et versu concise loquuntur, et multa subintelligunt lectori supplenda, 489, 2 [Vide *PSALMI*].

serto numerati, 194. 1. Cur inter eos pueri et femine non numerantur, *ibid.* Cur etiam nulli prosequi, aut Egypti, *ibid.* Fuerunt omnes vegeti et fortes, *ibid.* Inter eos primogenitus erat princeps tribus, 194, 1. 2. Ordo thori in eorum numero servatur, 195. 1. Numeratorum in deserto tropologia, 196, 2.

De dispositione castrorum eorum in deserto, II, 198, 1. 2. Israel a Moysae in chiliadas distributus erat, XIV, 111. 1. Quae insignia habuerint quatuor tribus primariae, II, 198, 2 et seq. Mystice quid significant haec dispositio castrorum et insignia, 199, 2. Quid allegorice, 200, 2. Item eorum alia particularis allegoria, *ibid.* Quid significant tropologiae et analogice, *ibid.* et seq. Quare ex illorum castris effliciebantur immundi, 212, 1. Servabant in deserto iudicialia, non ea aemulalia, paucis exceptis, 212, 1, 2. In deserto, ex quo signo colligerent esse figenda castra, 233, 1. Eorum tabernacula comparantur a Balaam valli nemorosae, hortis iuxta fluvios irriguis, tabernaculis quae fixit Dominus, cordis iuxta aquas, 328, 2 et seq. Analogice haec caelum significant, 329, 1.

Erga eos Dei mirabilis providentia in deserto, II, 236, 2. Cur quadraginta annis in deserto errarint, XIX, 387, 2 et seq. Quare eos per quadraginta annos circumduxerit, II, 237, 1; XIX, 388, 1. Quot numero fuerint in deserto, II, 238, 2. Eorum rebelliones in deserto, XIX, 381, 1. De eorum in deserto murmure, II, 240, 1, 2 et seq. Quando congerit, 241, 1. Fuerunt ob hoc murmur igno puniti, *ibid.* Ob laborem viae, et desiderium carnis exortum fuit, *ibid.*, 2. Eorum nausea super manna unde fuerit orta, 243, 1. Hebraei aliqui in deserto manna non contenti fuere, sed emptis carnis vesciebantur, III, 8, 1, 2. Hebraei comedunt in deserto alios cibos praeter manna, II, 505, 1. Mittit eis Deus coturnices, 246, 2 et seq. Mittunt exploratores in terram Chanaan, 256, 1. Murmurant ad relationem exploratorum terra promissionis, 263, 1. Eorum murmura punita sunt in deserto, VIII, 288, 2. Hebraei omnes in deserto ob murmur exploratorum puniti sunt, IX, 461, 2 et seq. Dispar poena Hebraeorum murmurantium et Egyptiorum, VIII, 501, 1. Omnes quomodo mortui qui fuerunt in Egypto, II, 263, 1. Decies Deum tentarunt in deserto, 266, 1, 2. Ob murmur a terra promissa exclusi sunt, 266, 1. Sabbatum in deserto servarunt, 272, 1. De eorum murmura ob aquas, 299, 1. De aqua eis ex petra educta, 300, 1. Iidem ob aliud murmur serpentibus ignitis puncti, 304, 2 et seq. Libidine peccant ex consilio Balaam, 337, 2 et seq. Eorum cum filibus Moab fornicatio, XIV, 131, 2; 132, 1. Eorum in hoc actu animi vitia, II, 338, 1. Plerique tur, peccarunt, 338, 2. Quomodo ob hanc fornicationem puniti, 340, 2. Quomodo judicialiter convicti, *ibid.* Eorum septem plagae in libro Numerorum relatae, 341, 2. Numerati omnes a viginti annis et supra, antequam terram promissionis in-

grederentur, 346, 1. Eorum bellum cum Madianitis, 362, 1. Occiderunt eorum parvulos, et quare, 363, 1, 2. Item iudices, virgines vero servarunt, 363, 2. De praeda in hoc bello ejusque divisione, *ibid.*, 2 et seq. Quadraginta duo eorum mansiones in deserto significant quadraginta dies jejunii, 370, 1, 2. Significant quadraginta duo vias in caelum, 371, 2 et seq. Hebraeorum vestes quomodo cum ipsis in deserto creverunt, 433, 1. Parvi eorum in deserto nati unde habuerunt vestes, 505, 1. Hebraei peregrini fuere in Egypto et Chanaan, XVII, 173, 1.

II. SECUNDA PERIODUS SUB IUDICIS. — Hebraei praeeignavia occupare aliqua loca sibi debita neglexerunt, III, 54, 1. Eorum prima servitus sub Chusam rege Mesopotamiae, ob idololatriam, 124, 2. Variis servierunt tyrannicis centum et undecim annis, 127, 2. Inermes, armatissimos Sisare milites debellarunt, 138, 1.

III. TERTIA PERIODUS SUB REGIBUS. — Hebraei ob quatuor causas regem petierunt, III, 304, 1. Sed peccarunt petendo, 304, 2 et seq. Israelitae petentes a Saule regem, simul ab eo petierunt iudices, quasi regis consiliarios, XIII, 459, 1. Inter reges, Saul et David immediate a Deo jus regium nati, non posteri Davidis, III, 307, 1. (Reliqua, vide singulatum, REGES ISRAEL, et JUDAEI.)

IV. CAPTIVITATIS PERIODUS. 1. *Captivitas causae.* Ob peccata in captivitatem abducti sunt, XVIII, 163, 1. Deo auscultare nolentes, a Chaldaeis capti et necati sunt, XII, 737, 2. Israelium quomodo Isaias coarguit, XI, 407, 2. Israelitae quia Prophetis auscultare noluerunt, in captivitatem abducti sunt, X, 405, 1, 2. A pastoribus suis decepti fuere, XIV, 477, 2; 486, 1, 2. Quia simulacra coluerunt, in Assyriam abducti fuere, X, 500, 2; 517, 2; XIV, 477, 2. In idololatria simul cepta semper perexere, 500, 2. Quomodo Chaldaeos provocarunt in suum excidium, XII, 116, 1. Quia servos anno remissionis dimissos revocarant, hinc commenerunt ut vicissim Deus Chaldaeos revocaret ad eorum vastationem, 243, 2. Iudaei prisci contemptores Prophetarum fuerunt typos Judaeorum sperantium Christum, et excidium illorum per Chaldaeos praefigurat excidium horum per Romanos XIV, 207, 1. Eorum pravitas et nequitia temporis Habacuc, 201, 2. Eorum olim perversitas, XII, 52, 1. Cum veste peregrina saepe Gentilium mores et idololatriam assumebant, XIV, 276, 2. A Prophetis vocantur Chanaanae ob impietatem, 281, 1, 2. Ob vana terra bona a lege Dei recesserunt, 509, 2. Olim paderastia infames, unde eam didicerunt, XI, 127, 1. Israelitarum scelera in proximum, XIV, 84, 2 et seq.

2. *Excidium Jerusalem et captivitas circumstantia.* A Chaldaeis obsessi lecerunt puteos et lacunas in urbe, in eosque aquas ex fonte Siloe derivarunt, XI, 338, 2. Eorum fames et sitis in obsidione urbis quanta fuerit, XII, 533, 2. Eorum calamitates,

601, 2. Eorum in excidio, alii peste et fame, alii gladio assumpti, 533 vel in Babylonem sunt abducti, vel in Egyptum fugerunt, ibi a Chaldaeis interfecti, pauci vivi relicti et servati a vastatione in seminarium gentis, *ibid.* Pauci a Chaldaeis in Iudaea relicti sunt ad colendam terram, XIV, 441, 1. Per quas sunt provinciae dispersi, XI, 269, 2. Dum Chaldaeos fugerunt, sparserunt se per Syriam, Persidem, Mediam, Egyptum, XIV, 441, 1; 444, 1; 481, 2. Multi fugerunt in Hispanias, 19, 2. Fuere viles et probrum omnium gentium, XI, 578, 2.

3. *Eorum in Babylone commoratio et agendi ratio.* In captivitate putabant se puri ob peccata parentum, sed inaviter, XII, 232, 1. Eorum villa ministeria quae in Babylonia heris praestabant, 410, 1. In Babylone habuerunt pontifices, legem, iudices, regem, principes, altare, sacerdotes, prophetas, XIII, 329, 2. Multi captivitate Babylonica afflicti respicere, XIV, 181, 1. Iudaei in captivitate legerunt studiose Jeream prophetam, 112, 1. Eorum in captivitate pietas pro Nabuchodonosore sacrificare jubentium, XII, 430, 1. Cur id fieri jubeant, *ibid.* E Babylone redire quantopere optarent, et aggregari patribus suis in Palestina sepultis, XIV, 263, 2. Eos cur Propheta tam studiose hortentur ut a Babylone fugiant, 375, 1; 376, 2; 417, 2. Per Cyrum et captivitate liberandi ab Habacuc praedicantur, 235, 1. Cur de Cyro illis praedicari praedixit Deus voluerit, XI, 547, 1. Eorum a Babylone per Zorobabel liberatio praedictur, XIV, 86, 1. Omnes pene in Babylone mortui, qui ob abdacti erant, XII, 406, 2.

V. *E CAPTIVITATE BABYLONICA HEBRAEORUM REDITUS.* — Septuaginta annis in captivitate Babylonica manserant; Cyro permittente, rediere, XIV, 313, 1; 316, 1; 420, 2. Aliqui Iudaei mox ut cepit obsideri Babylon, ex ea fugerunt Hierosolymam, eam obsideri nuntiantes, XII, 321, 2. Eorum aliqui occisi de nocte, dum ea a Persis caperetur, 326, 1. Eos Cyrus benigne habuit, 451, 1. Quando in Jerusalem redierint, XIV, 444, 2. Eos per Orientem dispersos Deus in Jerusalem per Cyrum reduxit, 305, 1. Quo anni tempore e Babylone discesserint, IV, 212, 1. An post diem Paschae, Babylone egressi sint, XII, 224, 1. Numerus redeuntium et captivitate Babylonica, IV, 323, 1. Multi per vastationem Iudaeae in alias oras dispersi, sub Cyro et Machabaeis rediere, XIV, 13, 2. Eorum multi in Babylone manere quam in patriam redire, maloere, XI, 579, 2; XIV, 375, 1. Quam bene a regibus Persis habiti, XI, 284, 2; 285, 2. Quietem et commodum Babylone egressi sunt, 620, 1. Eis montes romplanati in rediui et Babylone, et hostes eorum repressi, agente Deo, XII, 454, 1. Eorum in Jerusalem reditus fuit lassissimus, IV, 214, 1; 432, 2. Eorum a captivitate redeuntium, helitia, XII, 453, 1. Eorum et Babylone redeuntium felicitates octo, 455, 1. Iudaeos remanentes in Babylone constituit

Cyrus vocatiles Iudaeis redeuntibus in Jerusalem, IV, 207, 1. Iudaei et Babylone redeontes in catalogo scripti sunt, XI, 147, 2. Israelitae reliqui a captivitate junxerunt se Iudae, IV, 85, 2. Ipsis post reditum et captivitate Babylonica Deum largum inebriam dedit, XI, 514, 1. Ex captivitate in Jerusalem redeuntes, constituerunt ducem Zorobabelem filium Salathiel, XIV, 319, 1. Regimen summum ipsorum post captivatem mansit penes pontifices, *ibid.*, et 387, 1; 432, 1. Cur in templo reedificando segnes fuerint, 320, 2. Ipsis templum reedificandibus an dederit Deus opes et spolia gentium se mutuo conficientium, 341, 2. Cur factis templi fundamentis flevierint, IV, 212, 4. Noluit cum Samaritanis fabricare, cur, 213, 4, 2. Cur non accusarent Samaritanos apud Cyrum sibi faventem, quod fabricam templi impedirent, 214, 1. Quam pacifice templi fabricam absolverint, XIV, 343, 2. Licet Babylone liberi, mansere tamen Cyro et Persis vectigales, IV, 215, 1; 221, 2. Jurant se abjecturos uxores alienigenas, et ex eis natas proles, ut Deo et legi obsequantur, 227, 1. Eorum matrimonia cum alienigenis an fuerint irrita, *ibid.*, 2. Una manu operantur, altera gladium tenent, 239, 1. Post reditum et captivitate restituerunt lapides terminalis ab Idumaeis destructos, XIV, 465, 2. Aquae ductus restaurantur, 534, 2.

VI. *HEBRAEI POST REDITUM ET CAPTIVITATE BABYLONICA.* — Iudaei a Babylone redeuntes a quibus postea profugiti sunt, XII, 541, 2. Cum Graecis continuo ipsius negotium fuit post reditum et captivitate, XIV, 463, 2. Eorum decem vastationes, XI, 183, 2; 184, 1. Israelis seditiones sub Machabaeis, et subsequentibus temporibus, XI, 241, 1, 2. Iudaeorum afflictio sub Ptolemaeo Lagi, IX, 89, 1. Eorum imminutio per Ptolemaum Lagi, et Seleucum I Syriae regem, X, 227, 1; 536, 2. Eorum mira multiplicatio, *ibid.* Ex eis primi qui e captivitate Egypti sunt redempti per Ptolemaum Philadelphum, IX, 46, 1.

Judaei multi proditores Antiochum contra patriam, cives ac legem accesserunt, sed hos ipse vel in exilium egit, vel de medio sustulit, XII, 155, 2. At Iudaei sancti et zelosi ei restiterunt, *ibid.*, et 156, 1. Quot eorum exies sub Antiocho Epiphane, XIV, 526, 2. Eorum credis sub Antiocho pro patris legibus, XIX, 488, 2. Multi ei partim metu, partim malitia consenserunt, XIV, 503, 1; 526, 2. Qui Iudaei Jerusalem obsederunt et oppugnarunt sub Antiocho, 503, 2. Apostatas a judaismo visis Machabaeorum victoris rediere, 506, 2. An sicco pede Bosphorum Thracium transierunt, 482, 2. Cur uxores post captivatem refererent, et alienigenas contra legem duccerent, 575, 2; 577, 2. Qua occasione Pompeo subacti fuere, 486, 2; 496, 1. Quomodo Romanis subsessent, et tamen essent liberi, XI, 446, 1.

CAPUT QUINTUM.

JUDÆORUM ADVENTANTE CHRISTO IMPIETATES, ERRORES, FALSÆ PRESUMPTIONES, DEICIDIUM ET REPROBATIO.

1° *Eorum vitia et impietates.* Israeliticæ Ecclesiæ status, veniente Christo, erat afflictissimus, XVI, 72, 1, 2. Judæorum Isaiæ et Christi tempore impietates, XI, 243, 1. Erant degeneres ab Abraham, XVI, 447, 1. Quo sensu Deum non nossant, 454, 1, 2. Vivebant impie et gentilitate, *ibid.*, 1. Erant iisdem vitis implicati quibus Gentes, XVIII, 57, 1. Judæi dissoluti, qui gentibus familiares erant, et gentilitate vivebant, vocantur in Evangelio peccatores, XV, 243, 2. Tempore Christi scelestissimi erant, 573, 2. Non tamen omnes erant mali, 596, 1. Judæi vocantur terra, quia terræ ejusque bonis inhæbant, XXI, 215, 2. Non nisi bona temporalia sperabant, X, 409, 2.

2° *Eorum superbia et falsæ præsumptiones.* Per Dei cultum in templo putabant se placare Deum, et omnia peccata sua expiare, XII, 66, 1. Omnem suam gloriam et felicitatem templo ascribebant, 489, 1. Erant immisericordes in proximis, at misericordes et propensi ad sacrificia et oblationes externas, XIII, 368, 2. Eorum victimæ cur displicerent Deo, XI, 112, 1, 2. Sibi persuadere non poterant templum et sanctam civitatem a Deo tradendam impiis Chaldæis, XIV, 207, 2. Eorum fabulæ et commenta, XIX, 478, 1; 326, 1.

3° *Arrogabant Messiam sibi solis esse promissum a prophetis, XV, 444, 1; XVII, 243, 2.* Se solos vocandos a Messia putabant, XVIII, 172, 1; 182, 1. Qualem Messiam expectarent, et qualem eum futurum fingerent, XVI, 123, 2. Putabant eum non moriturum, sed mansurum in æternum, 513, 2 et seqq. Putabant tantum unum fore adventum Christi, scilicet gloriosum, quem præcederet Elias, 316, 1.

4° *Jactabant se justos, et Dei mandata non prætulerunt, sed falso, XVI, 212, 2.* Erant sub lege veluti servi, *ibid.* Eorum testamentum et lex fuere servilia, XVIII, 537, 1, 2. Gloriabantur libertate et ingenuitate ab Abraham accepta, XVI, 446, 1; 447, 2. Gloriabantur quod essent filii Abraham, XV, 402, 1. Vocabant se populum sanctum, 243, 2. Israelitæ carnales et spirituales quinam sint, *Psal.*, II, 472, 2. Israelitæ veri sunt qui Abraham fidem et spiritum imitantur, XVIII, 333, 2; 393, 1; XIX, 406, 1.

5° *Judæorum ergo Christum incredulitas, odium et aversitas.* Mysteria Christi fuerunt eis abscondita, XVI, 254, 1. Hinc visis Christi signis credere noluerunt, 75, 2; 304, 2; 367, 2. Tres causæ cur in Christum non crederent, 290, 1; 451, 1; 515, 1, 2. Eorum incredulitas in Christi actis, XV, 392, 2. Eorum diversa de ipso opinio: alii credebant eum esse unum e præcis prophetis, pauci esse

Messiam, 364, 1, 2. Per predicationem ejus facti sunt pernicioses, XVI, 187, 1. Quare ad Joannem Baptistam legationem miserunt sciscitantes da Messia, 314, 1 et seqq. Christum Dei Filium se facientes lapidare volunt, 479, 2. Ipsorum in eum ingratitude, 480, 1. Erant ex mandato, 610, 1. Ob superbiam in divite epulone denotantur, 297, 1 et seqq. Viso multiplicationis miraculo, quasi id contentementes, aliud cælestem a Domino petunt, 394, 1. Visa Lazari resuscitatione quo animo ad Phariseos abierunt, 497, 2. Volunt et Lazarum interficere, cur, 507, 1. Christo docenti pauci crediderunt, XIII, 295, 2; 473, 2. Eorum in non recipiendo Christo obstinatio, XI, 182, 1, 2. Christus fuit ipsis lapis offensivus, XVIII, 174, 2.

6° *Eorum in Christum odium, V, 39, 1.* Lingua exsertis Christum irriserunt, XI, 667, 2. Eorum injuria in Christum sicut olim in Jeremiam, XII, 416, 1, 2. Ad Christum captivum missi, etiam post signum a Juda datum, eum non agnoverunt, percussu cæcitate, XV, 576, 2; 577, 1; XVI, 606, 2. Sed mox resupini retrorsum in terram ceciderunt, XVI, 607, 1. Nullum pauperem et iustum vendidisse leguntur, nisi tempore Christi, XIII, 530, 1, 2. Eorum Christum ad necem pro Barabba potentium punitio durat usque hodie, XV, 604, 2. Eorum impietas duplex: idololatria et occisio Christi, XIV, 420, 1. Ipsi qui contribulati erant Christum et fratres eum confixere, 519, 4. Qui nesciebant Christum esse Dei Filium, eum crucifixerunt, XV, 622, 1. In quo Cainum sint imitati, et ut patre habebant, 496, 2. Adimplentes Scripturas de occidendo Christo, an peccarint, 579, 2. Imprecantur sibi et posteris culpam et vindictam effusi a se sanguinis Christi, 605, 1. Instanter eum in crucem agi petunt, 604, 2. Voluerunt eum infami morte ex odio afficere, 618, 1. Ei crucifixo probra ingerunt, 624, 2. His sol in meridie occidit in passione Christi, XII, 126, 2. Perperam scandalizati sunt in morte et passione probrosa Messie, XIX, 441, 2. Cur Christum urserint de cruce tolli, XVI, 619, 2. Etiam matrem Domini allixere, et cruce astanti insultarunt, 78, 1.

7° *Eorum in Apostolos et primos Christianos odium et persecutio.* Primi Christianos sunt persecuti, XXI, 49, 1. Cur in Stephanum frenderunt, XVII, 179, 2. Cur clamantur audire Stephanum, 183, 1. Fulgore faciei ejus obduruere, 168, 2. An ob necem Jacobi apostoli claudibus attriti, XVII, 6, 2. Eorum in Paulum odium, 411, 1; 413, 4. Quando devoverint se ut occiderent Paulum, XVII, 398, 2. Cur Paulum apud Aretam accusarint, XVIII, 493, 1. Judæi Asiani in Paulum turbas concitaverunt, 584, 1. Quare præ ceteris familie Lazari infensi fuerint, XVII, 190, 4.

8° *Judæorum ob necem Christi punitio.* Judæorum odium in templo flammis vel Romanorum gladio sunt assumpti, XI, 540, 1. Latitantes in sepulchris et cloacis a Romanis extracti sunt ad necem, XI, 269, 1; XIV, 282, 1. Eorum desiderabilia om-

niam sibi flagellum et excidium accerserunt, XI, 600, 2; XIII, 291, 1; 488, 2; XIV, 416, 1, 2; 423, 1. Repudiati ipsorum quo sit causa, XI, 593, 1, 2. Illorum sterilitas bonorum spiritualium ob casum Christum, XIV, 265, 1; 582, 2. Eorum clades per Titum ob Christum occisum contigit, XV, 507, 1. Atque inde convinci possunt Messiam jam venisse, et esse illum quem occiderunt, *ibid.* In talionis penam, quia Christum Romanis tradidere ut ab eis neceretur, Romanis et Tito traditi sunt, ut ab eo vastarentur et excinderentur, 596, 2. Quia Christum in Paschate occiderunt, ideo in Paschate a Tito mactati et occisi sunt, XII, 857, 2; *Psal.*, I, 485, 1. Ob casum Christum a Romanis ad stercorea exporianda damnati, matularii et stabularii facti sunt, eorum factor, XII, 395, 1, 2. Ob opprobria Christo illata, omnium facti sunt probrum, XV, 589, 1. Christo illudentes, in rege suo Agrippa post illos sunt, X, 42, 2. Cur hodie desolati sunt, causa est nex Christi, XI, 128, 1. Designantur per Idumæos priscos, quia sanguine Christi quem occiderunt, rubricati, X, 548, 1.

9° *Judæorum excidium per Titum.* 1° Quando Romanis rebellare ceperunt, XVII, 8, 1. Non libenter solvebant vœtigalia Romanis nec tributâ, XV, 243, 2; 477, 2. An iusto fuerint Romanis subjecti, 478, 2. Sponte se Romanis dederunt, 479, 1. Quomodo Romanis subesset, et tamen essent liberi, XVI, 446, 1; 447, 2. An his subacti jus necis amisissent, XV, 609, 1. Habebant jus aliquem crucifigendi, XV, 596, 1. Quem censum Romanis pendebant, XVI, 541. Didrachmam census ipsis pendebant, et qua occasione, XV, 395, 2. Eum solvebant inviti, sed a Vespasiano subacti ipsum quod templo alias pendebant, in Capitolium ferre jussi sunt, *ibid.* Judæi sunt a Tito excisi, quod nollet tributum Romanis pendere, vel Cæsarem dominum vocare, XVIII, 219, 1; XIX, 335, 2.

2° *Excidium eorum per Titum describitur, XI, 433, 2; 135, 2; 154, 1; 162, 2 et seqq.; 183, 2; 484, 1.* Eorum consumpcio per Titum a Prophetis prædicatur, et tunc occupati fuerunt ab ira Dei, XVIII, 173, 1; XIX, 123, 1. Eorum fortitudo et opes quomodo destruenda dicuntur, XI, 119, 2; 120, 1. Judæi et Galilæi adventantibus Romanis, turmatim Jerusalem confugerunt, putantes ibi se fore tutos, XV, 505, 2. Seditionibus mutuis Hierosolymæ corruerunt, XI, 241, 2. In obsidio illo quam fuerunt molles, et languidi, et stolidi, 612, 2. Eorum fames tempore obsidionis Jerusalem, V, 273, 2; XII, 456, 1; 184, 2; XII, 533, 2. Eorum angustie in urbis eversione, XII, 354, 2. Eorum in excidio per Titum pavor et calamitas, XIII, 416, 2. Super Judæos novissimos venerunt supplicia priorum, XV, 495, 2 et seqq. Eorum nulli tempore obsidionis, in templo flammis vel Romanorum gladio sunt assumpti, XI, 540, 1. Latitantes in sepulchris et cloacis a Romanis extracti sunt ad necem, XI, 269, 1; XIV, 282, 1. Eorum desiderabilia om-

nia versa sunt in ruinas a Tito et a Romanis, XI, 743, 1, 2. Eorum quot nulla in excidio Jerusalem occisi et capti tam a Chaldæis olim, quam postea a Romanis, XIV, 526, 2; XV, 507, 2; XVII, 9, 1. Quot eorum millia excidio superfuissent, et salvata sint, 508, 2. Eorum strages quæ fuerit sub Adriano imperatore, XII, 541, 2. Eorum durities et pervercia, XVII, 478, 2. Hinc in rebellibus aures amputari jussit Constantinus imperator, *ibid.*

3° *Post excidium Titus quatuor Hierosolymam venire solebant, ut lugerent urbis et templi excidium ipso ejus diei anniversario, XII, 276, 2.* Quomodo urbis et regni sui eversionem plangant, XIV, 286, 1, 2. Ab excidio Hierosolymæ annos postea numerare ceperunt, XII, 448, 1. Modo suam terram in excidio per Titum consignat, *ibid.*

4° *Quoties templum suum redificare voluers, toties a Deo prohibiti sunt, et impediti, XII, 776, 1, 2; XIV, 341, 1.* Sunt a Deo impediti templum restaurare sub Juliano Apostata, qui tamen illic ipse favebat, XV, 508, 1. Eorum captivitas temporalis et Romana erit perennis, et Messiam frustra expectant, XII, 220, 1, 2 et seqq.

5° *Eorum reprobatio.* Primo, eorum reprobationis causa. Ob incredulitatem a fœdere Christi ejusque bonis ab eo repellendi sunt et excommunicati, XII, 224, 2. Per infidelitatem et impietatem in Christum, a fide et a vita patrum suorum degenerantes, sunt ab eorum hereditate exclusi, X, 438, 1. Eorum propterea pene, 59, 4. Sunt vocati hora prima, gentes undecima, XV, 443, 2 et seqq. Quare his prædicarent Apostoli, V, 258, 1, 2. Ipsi ante omnes satisfecere Apostoli, antequam ad Gentes abierint, XVII, 259, 1. Evangelium quomodo eis obsignata, XI, 218, 1. Evangelium repellentes ingrati tudinis arguntur, XV, 265, 2.

Quia operibus legis superbe præfisi, fidem Christi respuerunt, postpositi sunt, XVIII, 34, 2; 155, 1; 161, 2; 168, 2; 173, 2; XIX, 426, 2. Per hæc non meruerunt benedictionem, 166, 1. Sectantes legem sua opinione justificantem, in legem vere justificantem non pervenerunt, 173, 2. Suam justitiam statuerunt quærentes, justitiam Dei non sunt subjecti, 176, 1. Quia inhæserunt suis justificationibus legalibus, et spreverunt, et rejecerunt justitiam veram a Christo allatam, ideo quasi im-mundi et infideles a Deo rejecti sunt, XI, 741, 2. Judæorum dispersionis causa fuit superbia, *Psal.*, I, 381, 1.

Egre tulerunt gentes sibi æquari, imo præferri in Dei cultu, Evangelio, gratia et gloria, XV, 299, 2; 440, 2; 444, 1. Inviderunt gentibus salutem, ideoque a Christo aversi et rejecti sunt, XII, 621, 1.

Secundo, *Quæ fuerit Judæorum reprobatio.* Eorum reprobatio et gentium vocatio prædicatur, XI, 409, 1, 2; 354, 1, 2. Deus pactum cum eis initum irritavit, 439, 2. Quando a Deo derelicti, XIV, 496, 1. Deseri paulatim ceperunt tempore Christi,

VI, 8, 1. Eorum consuetudo quae fuerit temporis Christi, XI, 24, 2. Sunt venundati et servi Dei, 527, 2. Quomodo a Deo excaecati sunt, XI, 182, 1, 2. Eorum caecitas, XI, 527, 2, 2; XVIII, 75, 2. Cur puniit a Deo excaecatione et obduratione, XII, 405, 1, 2. Quod increduli pra Christianis credentibus repulsi sint, fuit ex voluntate Dei, XVIII, 469, 2. Quomodo deserti sunt a Deo, Christo et hominibus, XII, 767, 2. Quomodo Deus privavit illos pane, XI, 133, 2. Quomodo ipsis mensa sua facta sit in laqueum, XVIII, 190, 1. Quomodo non possunt edere de corpore Christi, XIX, 519, 2. Illis relicti, gentes a Deo excultae et electae sunt, XII, 601, 2. Eorum bona cesserunt gentibus in sanguine Christi justificatis, et eorum messes comedunt Christiani, Job, 128, 2. Eorum reprobationis typus fuit ejectio Ismaelis e domo, XVIII, 559, 2 et seq.

Eorum desolato futura perennis, XIII, 434, 2. Eorum peccatum quomodo sit indelebile, XII, 137, 1, 2. Ita contriti sunt, ut restaurari nequeant, 456, 2. Quomodo vocentur pecora occisionis, XIV, 486, 1.

Tertio, *Quibus rebus eorum incredulitas, durities, pervercatia et puritas designentur.* Ab Isaiā eorum bovi et asino comparantur, XI, 405, 2. Repraesentantur per bovem, gentes per asinum, 435, 2. Cur dicantur jumenta austri, 413, 1. Vocantur leo, vipera, regulus, 413, 2. Comparantur viperae et aspidi, 691, 1, 2. Comparantur leoni rugienti, XII, 107, 2. Quomodo et quo sensu dicantur avis discolor et tincta, 107, 2; 408, 1. In grossis significantur, VII, 584, 1; 585, 1. Per montes Bether, id est divisionis, significantur, 602, 1. Cur domui et orto comparantur, XII, 278, 2. Quomodo facti sint aes, stannum, ferrum, et plumbum, 663, 1. Eorum pervercatiam proprietates adaptantur urbibus Philisium, XIII, 543, 1. Idumaeis assimilantur, 544, 1.

Quarto, *Non omnes tamen a Christo repulsi sunt.* XVIII, 185, 1. Ante Christum, ex fide in venturum Christum justificati sunt, 76, 2. Eorum paucos elegit Christus, XI, 248, 2. Eorum pauci ad Christum conversi, XII, 40, 2; 41, 1; XIV, 523, 2; 532, 1; XVI, 643, 2. Eorum aliqui Christo crediderunt post ejus mortem in cruce, et visis prodigiis, XVI, 441, 2. Multi eorum Christi in cruce acti commiseratione tacti, pectora percussere, XIV, 509, 2. Quomodo ejus mortem planxerunt, 510, 1. Israelitae quando salvati, et qui, ut propheta Osae promittit, XII, 295, 2. Factum id sub Christo et ab Apostolis, et in fine mundi fiet, *ibid.* Veri Israelitae qui sint, 517, 2 et seq. Israelitae veri sunt qui Abraham fidem et spiritum imitantur, XVIII, 459, 2; 593, 1; XIX, 405, 2. Cur tam pauci ad Christi fidem conversi, XVIII, 172, 2. Judaei in Christum credentes sunt semen sanctum, XI, 184, 2. Eorum postea multi in Ecclesiam collecti sunt, et etiamnum multi colliguntur, XIII, 322, 2.

XIV, 98, 1. Judaei pii dolerant gentem suam electam, post a sanctitate et fide dederat, XI, 539, 2. Judaei Hispani, auditis prodigiis Christi et Apostolorum, legatum ad eos misere, qui aliquos ex eis ad se mitti deprecaret, XIV, 19, 2. Eorum tamen pauci in Hispania conversi, *ibid.* Judaeis Hispania an scripserit Jacobus, XX, 13, 2. Judaeorum Ecclesia bona oliva fuit, *Psalm.* I, 308, 2. Ii qui Christo credere, in excidio urbis, tam anima quam corpore servati, XIV, 496, 2.

Judaeorum Christianorum curam proprie habuit S. Jacobus, XX, 6, 2 et seq. Ii fuere quoque curae S. Petro peculiariter, 230, 2. Hebraei Christiani profugi et dispersi per Asiam curae Petri et Jacobi erant commissi, XIX, 347, 2 et seq. Animentur a Paulo ad certamina et labores, 369, 2 et seq. Judaei Christiani dissidebant a gentibus Christianis quoad servanda legalia, XVII, 298, 1 et seq.; 304, 1. Gentiles aversabantur etiam facti Christiani, 239, 1; 247, 1; 384, 1. Judaeis Christianis assumere circumcisionem licuit, non vero gentibus, XVIII, 561, 1. Cur saepe cum gentibus alterecarentur, 227, 2. Erant superbi et ambitiosi.

Quinto, *Israel omnis in fine mundi saluus fiet.* XXI, 167, 1, 2. Evangelio erunt increduli usque ad finem mundi, XV, 260, 2 et seq. Sed tunc Christum agnoscent, quem eorum patres agnoscere noluerunt, 499, 2. Eorum reductio et captivitate peccati per Christum ad Ecclesiam maxime in fine mundi, XII, 216, 2. Videntes se in fine mundi ab Antichristo delosos, post illum casum ad Christum convertentur, 772, 1, 2; XIII, 332, 2; 573, 2; XIV, 98, 1; XXI, 168, 2. Antichristo adhererunt, quasi idolo impietatis, XIV, 423, 1. Sed in fine mundi ab eo discedent, ut ad Christum convertantur, *ibid.*, et 481, 1; 617, 2. Convertentur ad Christum visa sui depressione, et gentium exaltatione, XI, 330, 2. Maxime ab Elia in fine mundi convertentur, X, 442, 2; 542, 1, 2. Judaeorum sera conversio, *Psalm.* I, 382, 1.

HEBRON. Hebron a Josue expugnata, max recuperata a gigantibus, III, 65, 2. Est locus sanctissimus, 497, 2. In Hebron an sepulchri sint Patriarchae, an in Sichem, XVII, 173, 2; 175, 1. Hebron erat civitas sacerdotalis in tribu Juda, sita in monte; or in ea habitavit Zacharias, XVI, 28, 2.

HECATE. Hecate aconium inventi, V, 350, 1. HECTOR PINTUS. Hector Pintus succucante a Isaiam scripsit, XI, 400, 1.

HERERA. Hedera unde dicitur, X, 147, 1; XIV, 59, 1. Hedera veritatis S. Hieronymus Hebraicum verbum *ktiaon*, et cur, XIV, 58, 2. Est quedam hederae species quae non serpit, sed per se consistit, *ibid.* Hederae Baccho erat sacra, eaque coronabantur bacchantes, X, 146, 2; 147, 1, 2; XIV, 58, 1; 59, 1. Hedera cur dicitur Baccho, IV, 522, 1. Hederae sacerdotes Romani nec tangere, nec nominare poterant, et cur, XIV, 59, 1; XXI, 39, 2. Hedera cur coronentur potantes, XII, 673, 1, 2. Eius

vis contra christiantem, X, 147, 1. Capitis gravitatem disciuit, XIV, 58, 1. Est signum vini vendibilis, X, 147, 1. Hedera symbolum est vanitatis mundi, omnisque rei mundanae, XIV, 59, 1. Item voluptatum mandanarum, *ibid.*

HEDWIGIS (S.). S. Hedwigis, Poloniae ducissa, mire erga pauperes fuit affecta, XV, 401, 1; XVI, 496, 2. Hinc eorum lavit pedes, 527, 2. Eius humilitas, 262, 2. Quomodo sacerdotes et Pontificem honoravit, XI, 592, 1. Quasi angelos sacerdotes venerabat, XIV, 574, 2. Jugiter Christi passionem meditabatur, 512, 1. Eius corpus purum liquorem emittit, XI, 762, 1.

HEMERAMMUS (S.). S. Hemerammus sibi in tormentis constituto aquam neganti quam penam inflixerit, XII, 633, 1.

HELCHESUTE. Helcheseite Ebionem secuti in Paulum debacchabantur, XVIII, 4, 1.

HELGIAS. Helcias pater Jeremiae non fuerit pontifex, XII, 2, 4. Negatur verus quam asseritur, *ibid.* Fuit sacerdos vulgaris, *ibid.*

HELEM. Helem fuit unus e legatis a Judaeis Babyloniis in Jerusalem ad aurum deferendum missis, XIV, 436, 1. Alio nomine vocatur Hoidai, *ibid.*

HELENA LACENA. Helena Lacena quod fuerit sigillum, XIV, 352, 1.

HELENA ADIABENORUM REGINA. Helena, Adiabenorum regina, ab Apostolis conversa, quando floruerit, XVII, 7, 2.

HELENA (S.). S. Helena Constantium filium ad Christi fidem convertit, V, 586, 1; VI, 19, 2 et seq. Stabulum Christi basilica exornavit, XIV, 108, 1, 403, 2. Quomodo claves Christi distribuerit, 543, 2.

HELENUS. Helenus, Priami filius, Troja eversa novam urbem condens vocavit eam Trojam, IV, 210, 1.

HELL. Heli primus pontifex ex stirpe Ithamar, III, 258, 1. Fuit simul princeps ecclesiasticus et saecularis, *ibid.* Interpretatio nominis quadrat ejus moribus, *ibid.* Peccavit non corripiendo suos filios, 277, 2. Promisit Deus successionem pontificatus ejus filiis conditionate, 279, 1. Punitus fuit propter peccata filiorum, 284, 2. Ninia indulgentia in filios causa fuit ut populus traditus fuerit hostibus, VI, 403, 2. Resignat se in manibus Dei puniit, 284, 1. Majorem habebat curam arcei quam filiorum, III, 237, 2 et seq. Aliqui asserunt damnatum, melius alii salvatum, 288, 1, 2. In principatu ei succedit Samuel, in pontificatu Achitob, 288, 3.

HELLI. Heli idem qui Eliacim, sive Joachim; fuit pater S. Josephi, XVI, 96, 1.

HELICOLLIDES. Helicollide perungebantur magi et Persarum reges: unde confecta, IV, 369, 1, 2.

HELIODORUS SELEUCI REGIS DUX. Heliodorus templi Hierosolymitani errarium expilare tentans ab angelis caesus est, IV, 510, 2; 511, 1; XIV, 494, 1. Fit supplex Oniae, IV, 511, 2. Heliodorus

expilator templi Hierosolymitani, occidit regnum suum Splicum Philopatorem: regnum invadere parans, ab Eumene et Attalo regibus pellitur, IV, 511, 2; XIII, 453, 2.

HELIOGORUS EPISCOPUS. Heliodorus est auctor Commentariorum in Paulum Hieronymo ascriptorum, XVIII, 52, 1.

HELIOGABALUS. Helioabalus inde dicitur quod sol esse et vocari vellet, XI, 289, 2. A matre haustis suam spurciciam, XIII, 285, 2. Quare omnes araneorum telas Roma colligi jussit, 591, 2; XIV, 48, 2.

HELIOPOLIS. Heliopolis qualis sit urbs, I, 362, 2. Heliopolis Aegypti urbs sic dicta a curia solis, IV, 251, 1. Eius situs, XI, 320, 2. In ea vigeat solis cultus, XI, 320, 1; XII, 722, 1. Heliopoli qua occasione Judaei templum simie Hierosolymitano exererint, XIV, 544, 2. Heliopolitana templum a quo constructum, IV, 496, 1, 2. Heliopolitana templum Judaeorum quando et quare a Vespasiano demoliri jussum, XVII, 9, 1. Heliopolis maxime initio Evangelio restitit, sed postea Christo cedens mire et fuit addicta, XI, 339, 1.

HELIOPTROPUM. Heliotropium amicum Christum amantis symbolum, VIII, 198, 2. Est etiam typus adolantium, VI, 241, 1, 2.

HELLENUS. Hellenus abbas quam fideret Deo, XII, 140, 2.

HELLUO. Helthonis angustiae quales, Job, 435, 1.

HELVETII. Helvetiorum robur consistit in montibus, XIII, 49, 2. Helvetii Catholici publice inter haereticos gestant rosaria et cruces, XXI, 164, 1.

HELVIDIUS. Helvidius haereticus B. Virginis castitatem post partum negabat, et docebat Desipram alios e Josepho filios suscepisse, XII, 830, 2; XV, 315, 2; XVIII, 404, 1.

HELVIVS. Helvio Pertinaci imperatori mortuum portendit victimam corde carens, XII, 753, 1.

HEMEROBAPTISTAE. Hemerobaptistae erat genus quoddam pharisaeorum quotidie sese lavantium, XV, 350, 1, 2. Hemerobaptistae diei quod quotidie baptizabantur, XIX, 42, 2.

HEMOR. Hemor Sichimorum princeps qualis fuerit, I, 320, 2. Hemor a quo emit Abraham speluncam pro sepulcro alius fuit ab eo a quo Jacob emit agrum, XVII, 174, 2.

HENOCH. Henoch fuit septimus ab Adam, XX, 677, 2. Videtur fuisse sacerdos, I, 127, 1. Fuit propheta, XI, 43, 1; XX, 677, 2. Nonnisi adulescens Deum potuit cognoscere, XIX, 474, 2. Et ex hac cognitione editis acibus heroicis virtutum, a Deo transferri meruit, *ibid.* Eius innocentia insignis, et unio cum Deo, causa fuit ejus raptus, 473, 1, 2. Quomodo ambulavit cum Deo, *ibid.*, 127, 1. Henoch non tantum sibi sancte vixit, sed et toti orbi sua sanctitate preluxit, X, 439, 1, 2; 443, 2. Non est Elia inferior, 443, 2. Representat statum laicis naturae et Patriarcharum, XXI, 224, 2. Ab eo descendunt omnes homines per Noe, 229, 1. *Roi*

gentilis et omnium hominum parens est, X, 442, 1.
 2. Henoch nondum est mortuus, sed raptus a Deo, XXI, 224, 1. Calvinus error Henoch esse mortuum asserentis, I, 127, 2. Certum est, contra Judæorum dubium, eum non esse mortuum, XIX, 473, 2. Quo anno mundi raptus fuerit, et quot jam sit annorum, I, 28, 1. Quare a Deo in cælum sit translatus, I, 128, 1; X, 440, 1. Raptus est ut homines ad meliorem vitam provocaret, 443, 2. Alia causa ejus raptus, *ibid.* Fuit hic publicus et augustus, *ibid.* Quomodo translatus per fidem, XIX, 473, 1, 2. Transitus est in paradysum, et quidem terrestrem, I, 127, 2 et seq.; X, 440, 2 et seq. An et in cælum, X, 440, 1. Etiamnum in paradiso degit, 441, 1. Ipse et Elias sunt æternitatis candidati, I, 128, 1; X, 441, 2. Habent mortalia corpora, I, 128, 1. Ubi jam sint et qualem vitam agant, *ibid.* Vivunt sine cibo, 128, 1, 2. An videant Deum, 128, 3. An mereantur, 129, 2. Henoch in magna animi et corporis quiete et voluptate degit, estque in gratia confirmatus, X, 441, 2. Non patitur illos inordinatos fomitis motus, *ibid.* Maximis Dei consolationibus et divinis illustrationibus gaudet, *ibid.* Verisimile est ipsum Christum aliquando vidisse, *ibid.* Est typus resurrectionis, 442, 1. Fuit typus Christi, 443, 2. Henoch et Elias primogeniti sunt nostræ resurrectionis, XIV, 616, 1. Henoch et Joseph patriarcha inter se comparantur, X, 529, 4, 2.
 3. Henoch et Elias redibunt in fine mundi ad communem vitam, ut se opponant Antichristo, I, 130, 4. Cur Henoch in fine mundi cum Elia venturus sit, XX, 678, 1. Henoch rediens, nullam uxorem ducere poterit, I, 490, 1. Cur ipse potissimum Antichristi tempore veniet, X, 443, 2. Certabit cum Antichristo, XIX, 153, 4; 473, 1, 2. In fine mundi omnes ad penitentiam extimulabit, 442, 2. Eo prædicante in fine sæculi convertentur Judæi, XVIII, 195, 1. Quamdiu tunc prædicabit, XIX, 462, 1, 2. Quando morietur et quomodo, *ibid.* Henoch et Elias occidentur, resurgent, et in cælum ascendent, I, 430, 2.
 HENRICUS. I. GERMANIE IMPERATORES. HENRICUS II (S.). Henricus II unde dictus *Claudius*, V, 205, 2. Cum esset Bavariae dux, divinitus didicit, etsi nescius, se ad imperium evehendum, XIII, 72, 2. Quomodo ob simoniam castigatus, XVII, 200, 1. Ejus penitentia, XV, 431, 1. Cum conjuge sua Canemunde in matrimonio castitatem servavit, XV, 64, 1. Virgo beate Virginis charus fuit, V, 205, 2. Imperium beate Virginis subiecit, 214, 1. Ejus merita in statera appensa, XIII, 73, 2.
 HENRICUS IV. Henricus IV imperatoris Ecclesiam affligentis mater, dum eum, in utero ferret, isa est sibi draconem virulentum gestare, XII, 14, 2. Bellum quod Ecclesie intulit, præmonstravit cometes, 634, 1.
 HENRICUS V. Henricus V imperator juri investitura renuntiavit, XXI, 345, 2.

II. ALLE REGES. HENRICUS IV. Henricus IV, Gallie regis, dictum de hæresos extirpatione, X, 525, 1.
 III. ANGLIE REGES. HENRICUS II. Henricus II, Anglie rex, cædis S. Thomæ Cantuariensis reus quam penitentiam subiecit, XV, 131, 1.
 HENRICUS VI. Henrici VI Anglie regis regne exiit constantia, XII, 680, 1.
 HENRICUS VIII. Henricus VIII, Anglie rex, an ex vi legis Mosaicæ de non ducenda uxore fratris defuncti, repudiare potuerit Catharinam uxorem suam, II, 115, 2. Quomodo cardinalem Polum exagitavit, XII, 609, 2; 610, 1. Ejus libidines, XX, 460, 2. Ejus palpo quid ei responderit, petenti quantum peccatum esset matrem et filiam cognoscere, III, 553, 2; XIII, 339, 4. Ob incestum cum Anna Bolena punitus fuit, III, 553, 2. S. Thomam Cantuariensem excanonizavit, et quo prætextu, V, 359, 1. Sacras res omnes invasit, sed vindicem Dei manum sensit, VI, 393, 2. Ejus funesta catastrophe, XIV, 322, 1.
 IV. DANORUM REGES. HENRICUS Danorum rex a S. Ansgario Christo assertus, XI, 707, 1.
 V. WANDALORUM REGES. HENRICUS Wandalarum rex morbo pediculari punitus fuit, IV, 540, 2.
 VI. HENRICUS ARCHIEPISCOPUS MUGUNTI-
 NUS. Henricus archiepiscopus Moguntinus pontificatus iniuste dejectus ad Christum iudicem dum appellat, ejus iniqui iudices omnes misere periere, XII, 144, 1.
 VII. HENRICUS SUSO (B.). Henricus Suso a divina sapientia ad eam sectandam est animatus, IX, 68, 2. Vidit per raptum sapientiam puellæ specie, deinde adolescentis, VI, 202, 2 et seq.; IX, 619, 2; 649, 2. Eum sibi despondit sapientia, XX, 165, 1, 2.
 VIII. HENRICUS WALPOLUS. Henrici Walpoli Angli martyris ardens votum, XIX, 15, 1, 2.
 IX. HENRICUS GARNETTUS. P. Henricus Garnettus Societatis Jesu post martyrium in spica expressus conspicitur, XXI, 164, 2 et seq.
 X. HENRICUS STEPHANUS. Henrici Stephani error erga *idolum*, XVIII, 325, 2.
 HEPAR. Hepar an primum in homine formetur, XII, 753, 1, 2. Sanguinem subministrat, quo corpus nutritur, *ibid.*
 HEPTACOMETÆ. Heptacometarum mel comedentes ad insaniam rediit, VI, 274, 1.
 HERACLAS. Heraclas scholæ Alexandrinæ præfectus fuit, XIV, 492, 1.
 HERACLEO. Heracleo imperator et uxor Martina quas penas dederint, XII, 176, 2.
 HERACLION. Heraclion quam ob hæresim et libidinem a Deo graviter punitus sit, XII, 176, 2.
 HERACLITUS PHILOSOPHUS. Heraclitus philosophus unde dictus sit obscurus, V, 29, 1, 2. Heraclitus nunquam risit, IX, 572, 1. Semper mundum vanitatem delevisse dicitur, VII, 18, 2. Quo adagio

hydropem significat, XI, 313, 1. Ejus mors sub fimo bouum, *ibid.*
 HERACLITUS PRÆTOR. Heraclitus Africae prætor, postea imperator, Phocam imperatorem imperio vitæque privat, XI, 340, 1. Ejus victoriae de Persis, cum esset catholicus; at cum Monothelitas secutus est, omnia illi infelicitate acciderunt, 709, 2.
 HERACLIVS. Heraclius, quia procero validoque corpore fuit æque ac animo, eximius fuit bellator, IV, 425, 1. Opæ beate Virginis Chosroam Persarum regem proligavit, II, 362, 2; V, 218, 1. Victo Chosroa, ignis ædem combussit, IV, 400, 2.
 HERBA. 1. Herbae aquis irrigatae crescant, frondent, florent, fructificant, X, 81, 1. Herbae omnes virorem diversum habent, 337, 1, 2. Nonnullæ mira vi pollent, *ibid.* Multa ab iride suaviter hauriunt, 400, 1. Variæ in mari crescant, 413, 2. Herba fulonum maculas e lana eluens qualis sit, XIV, 591, 4. Herbarum nihil Judæis lege vetitum erat, XVIII, 228, 2.
 2. Herba, spica, frumentum, virtutum profectui adaptantur, XV, 682, 1.
 HERBIPOLIS. Herbiopolis quam vino abundet, XI, 153, 1. Herbiopolensium mulierum in vestibus simplicitas, 145, 2.
 HERCLANUS (S.). S. Herculanus Perusinus episcopus tormenta gravia, præscribente Tullio Gothorum rege, passus est, XII, 773, 2. Ejus caput recisum post mortem corpori est unitum, 761, 2. Multis post mortem diebus, ejus corpus integrum et incorruptum repertum est, V, 34, 2.
 HERCULES. 1. Hercules monstrorum domitor non alius est quam fortis Samson, XIV, 32, 1. Hercules duodecim labores, XVII, 35, 2. A balena devoratus est, et ex ea incolomis rediisse fingitur, XIV, 40, 1. Herculis bivium cum ambigeret, an sequenda esset via voluptatis, an virtutis, V, 262, 1. Mulieribus et Omphale amatæ turpiter servivit, X, 496, 1; XIV, 580, 2. An corpore parvo fuit, IX, 331, 1. Fingitur habuisse cor adamantinum, XII, 525, 1.
 2. Hercules Syrorum ac proprius Tyrorum Deus: unde dictus Tyrus, IV, 515, 1. In ejus honorem ægon quinquennialis celebrabatur, *ibid.* Hercules, oraculo vicinias aominum postulante, Italis perussit ut pro Laminibus vivis cereos offerrent, XII, 71, 2.
 HERI. *Heri* nec in sacra Scriptura, nec apud rofanos æternitatem significat, XIX, 517, 1. *Heri* divinitatis Christi, *hodie* humanitatis, *ibid.* Quomodo et adaptantur, *ibid.*
 HERINACIUS. Herinacius quale animal sit, XIV, 294, 1 et seq.
 HERLUCA (S.). S. Herluca, cæcitate percussa, alterum oculum recuperat, eumque acutissime videntem, XII, 403, 2.
 HERMÆA. Hermæa et hermaes quid prisce essent, VI, 306, 1; 307, 1.
 HERMANNUS CONTRACTUS. Hermannus con-

tractus comes de Vernigen sub anno Domini 1040; composuit antiphonam *Salve, Regina*, VII, 477, 2 et seq. Ejusdem votum sapientiæ, VIII, 427, 1.
 HERMANNUS PRÆMONSTRATENSIS ORDINIS (B.). Hermannus Joseph a beata Virgine miraculo dilectus et aditus est, IX, 436, 2. Ita beate Virginis fuit familiaris ut ab ea in sponsum assumptus fuerit, V, 100, 2; IX, 640, 1.
 HERMAPHRODITUS. Hermaphroditus sunt qui utrumque habent sexum, V, 567, 1.
 HERMAS. Hermas auctor est libri qui inscribitur *Pastor*, XVIII, 243, 4. (In excerptis cujusdam auctoris christiani qui anno 200 scribatur, et quæ a doctissimo Muratori nuper sunt reperta, legitur: *Pastorem vero nuperrime temporibus nostris in urbe Roma Hermas conscripsit, sedente cathedra urbis Romæ Ecclesie Pio episcopo fratre ejus.* Huic extrinseco testimonio concordant intrinsecæ probationes, et *Pastoris* auctorem esse Hermam Pi fratrem stabilium). Propter inspersos oïdem a Novatianis errores de neganda relapsis penitentia, a Gelasio papa inter apocryphos reiectus est, XVII, 375, 2.
 HERMENIGILDUS (S.). S. Hermenigildus Arianis communicare nolens, martyrio affectus est, XX, 636, 2. S. Hermenigildus pro fide occisus, occasio fuit tota Visigothorum gens ad rectam fidem transierit, XVI, 508, 2.
 HERMES. Hermes unde dictus *ter maximus*, VI, 165, 2.
 HERMINIANI. Herminiani heretici suos igne baptizabant, XV, 105, 1.
 HERMODORUS. Hermodorus pro mercibus Platonis scripta vendebat, VI, 10, 1.
 HERMOGENES RHETOR. Hermogenes quali fuerit sapientia puer, VII, 184, 1. Hermogenes Rhetor in adolescentia doctissimus; senex factus, omnium est oblitus, XVIII, 189, 2.
 HERMOGENES HERETICUS. Hermogenes negabat resurrectionem; in Paulo est aversatus, XIX, 280, 2.
 HERMON. Hermon quid, VIII, 60, 1, 2. Hermon mons unde dicitur, XII, 693, 1. Dicitur Hermon quia semper nive riget, II, 401, 1. Alio nomine dicitur est Sion, IX, 634, 2. Hermon mons dicitur et Sanir, II, 401, 1.
 HERO vel HIERO. Hero anachoreta sibi soli sapiens misere lapsus est, VI, 312, 2. Misero a diabolo illusus se in puteum precipitavit, XV, 123, 2; XVIII, 494, 1.
 HERODES. Herodes etymon et significatio, XVI, 7, 1. Herodes fuere quatuor: *primus*, Ascalonita; *secundus*, Antipas; *tertius*, Agrippa senior; Antipas ex fratre nepos; *quartus*, Agrippa junior, senioris filius, XVII, 285, 1. (Addi potest ut *secundus* Herodes Archelaus, qui Herodi Magno in Judæa successit, vide ARCHELAUS). Fuere omnes Christo et Christianis infensi, 414, 2.

I. HERODES MAGNUS, vel ASCALONITA. Herodes fuit Ascalonia. XIV, 455. 1. Herodis Ascalonitæ brevis descriptio, XVI, 7. 1. In familiam Hyrcani aditus, eius stirpem omnem extinxit, IX, 366. 1. Invasit regnum Iudeorum, XIV, 497. 1. In eo defecit sceptrum de Juda, XV, 70. 1. Voluit haberi pro Messia, 73, 1, 2; 84, 2. Et fuit a nonnullis habitus, 477. 1. Libros genealogiarum Iudearum combussit, XIX, 179, 2. Unde sperare et credere potuerit se fore Messiam; templum ideo magnificentè extraxit, XIV, 341, 2. Pius templum tantum amplavit, 342, 1; XVI, 335, 1. Id prioris templi fundamentis inaedificavit, XIV, 330, 1. Ne quidem unam Salomoris porticum instaurare potuit, 342, 2. Quo anno istud reedificationis opus coepit et absolvit, XXI, 335, 1. Quot annos fabricæ impendit, *ibid.* Quid in eo struxerit, addidit arius Iudeorum in templo atrium gentium, XIX, 431, 1, 2.

Quomodo dicatur rex Samariae, XI, 205, 2. Ejus potentia, XIV, 342, 1. Ejus prodromus fuit Phaoee, XI, 205, 1. Uliisque proprietates, *ibid.*

Cur turbetur nato Christo, XV, 78, 1, 2. Cur clam ad se vocaret Magos, 79, 2. Cur stellæ apparitionis tempus ex his didicerit; fingit se Christum velle adorare, sed necare destinat, *ibid.* Erat suspecta et crudelis, 83, 1, 2. Videns se illum a Magis, iram in infantem effundit, 84, 1, 2. Cur occiderit eos a bimato et infra, 85, 1. Et quomodo id tempus intelligat, *ibid.* 92 et seq. Cur tamdiu credam hanc distulerit, 86, 1, 2. Ejus ambitio et crudelitas, XI, 205, 2; 206, 1; XIII, 540, 2; XIV, 298, 1; XV, 78, 2. Joannem Baptistam adhuc infantem ad necem quesivit, XVI, 81, 1. Agens dolose dolo suo captus est, X, 41, 1. Inter ceteros occidit et filium quatuordecim ante mortem suam, XV, 87, 1; XVIII, 508, 2. Paucis ante mortem diebus, jussit occidi Judææ primos, alios in carcerem conjecit, eos occidit si diutius vixisset, XV, 87, 1, 2. Mox Dei vindictam sensit, 87, 1, 2. Quas penas dederit ob infantem necatos, 84, 2. Ejus puniitio et interitus, X, 43, 2. Misere mortuus est, XI, 205, 2. Mox ob peccata afflictus interit, IV, 540, 2; XI, 205, 2. Herodes infanticide vocatur Ærao, rufus et ignis, XXI, 243, 2. Ejus filii inter se de successione in patris regnum contenderunt, XVI, 90, 2.

II. HERODES ANTIPAS, Herodes Antipas fuit Ascalonitæ filius, XV, 70, 2. Et ab Augusto concessa Galilæa, 90, 1. Cur vocetur rex cum esset tetrarcha, 624, 1. Postea datum ei nomen regis cum diademate, cur, 90, 2.

Herodes Antipas gener erat Aræte regis, sed ejus filia repudiavit, XVIII, 498, 2. Herodiadem decessit tripliciter peccavit, XV, 689, 2. Erat maligne indolis et Joanni infensus, *ibid.* Instigatione Pharisæorum Joannem incarcerationi, 129, 1. Jussit eum decollari, 690, 2. Ob jurandum contristatus est, sed fide, quia volebat eum perire, 690, 1. He-

rodes non fuit tunc Christo infensus, etsi id assererent pharisæi, XVI, 190, 2. Cur vocetur vulpes, IX, 366, 1; XVI, 191, 1. Putabat Joannem in Christo resurrexisse, audiens ejus miracula et gesta, XV, 688, 2. Christum iudici irrisorie veste alba sicut factum, 603, 1. Ab Aræta rege Arabia, cum quo bellum decertabat, victus est, XV, 340, 1; XVIII, 498, 2. Pulsus est in exilium a Caio Caligula imperatore Lugdunum, XV, 691, 2. Lugduni morere contabuit, et mortuus est (juxta Josephum, Herodes in Hispania interit; forsitan alius exilii locus et decretus fuit), XVII, 2, 2. Erat atheus, XV, 695, 1, 2.

III. HERODES AGRIPPA SENIOR, Herodes Agrippa fuit Ascalonitæ nepos et hujus filius Agrippa junior, coram quo S. Paulus causam suam defendit, XV, 70, 2. Herodes Agrippa senior cur rex Judææ fuerit factus, et qua occasione, XVII, 255, 1. Quam esset Caio imperatori charus, *ibid.* Fuit crudelis, *ibid.* Quare Jacobum Majorem apostolum occidit jussit, 255, 1, 2. Cur S. Petrum apprehendere voluerit, 260, 1, 2. Cur eum post Pascha necare distulerit, 264, 1. Ludos Casaræ pro Casaris salute celebrat, 270, 2. Ejus fastus et splendor e veste argentea, *ibid.* Veste ista regia superbiens, subito Deo penas dedit, IX, 336, 2. Percutitur ab angelo, et quo morbo, XVII, 271, 1. Mortis ejus præsignium, *ibid.* Cur ita sit punctus, *ibid.* Peccavit assensu ad blasphemam populi acclamationem, 271, 2. Ejus mors ad longum narratur, *ibid.* et seq. Ejus proles, 272, 1, 2. Quomodo eum mortuum Alexandrini in comœdia representarunt, *ibid.*, 2. Ille illusio eo modo est q̄ o alias Christus a Judæis, XV, 612, 1, 2.

IV. HERODES AGRIPPA JUNIOR, Herodes Agrippa junior, rex Chalcidus, quam Claudius imperator ei dederat loco Judææ, que sub Romanis præsidibus mansit, fuit senioris filius; ejus tetrarchia, cur dictus ipse et pater Agrippæ; fratrem habuit Drusum, XVII, 414, 1. Ejus soror et concubina fuit Bernice, 415, 1. Erat bonæ indolis, 418, 2. An ad christianismum inclinavit, 421, 2.

HERODIANI, Herodiani unde dicti, favebant hi Romanis tributum exigentibus, XV, 477, 1. Herodiani Herodem Ascalonitæ esse Christum dicebant, et quare, XIX, 43, 1.

HERODIAS, Herodias, Herodis Antipæ concubina, qualis fuerit, et cujus uxor, XV, 689, 1, 2. Et nubendo, incestum commisit, *ibid.*, 689, 2. Joannem Baptistam de medio tolli curavit, VI, 289, 2. Mox Joanni necem, etiam Herodem ad eam induxit, XV, 689, 2. Caput ejus in disco petiit, *ibid.* et seq. Et ejus linguam quo perforavit, 691, 1, 2. Sed mox Dei punitionem sensit, *ibid.* Cur Joannis caput reliquo corpori mortuo conjunxit sit verita, 340, 1.

HERODIUS, Herodius avis est cœcilia, II, 66, 1. **HERODOTUS**, Herodotus res judicæ depravat,

III, 291, 2; 292, 4. Historiam v. g. de cæsis di-

vinus Assyriis sub Sennacherib, IV, 489, 2. Item historiam de Pharaone Necho, 195, 1. Sennacherib milites a muribus fuisse extinctos tradit, XI, 323, 1, 2.

HEROS, HEROICUS, HEROINE. — 1° Heros per arietem designatur, VI, 472, 1. Heros et viri illustres, cur in maximis, Deo permittente, arumnas inciderint, XII, 714, 2 et seq. Heros præci nihil nisi aquam bibebant, X, 80, 2. Heros multi porcum statura fuerunt, XVI, 217, 1. Herosum filii ut plurimum degeneres, X, 95, 1. Herosum animas lucos habitare dicebantur, XIV, 125, 2. Heros veterum inter Deos relati, a suis credebantur, XI, 289, 1, 2. Heros diis sunt majores, XVII, 14, 2. Herosum sepulcra erant in urbe quasi templa, XVI, 119, 1.

2° Heroicus actus est pro amico mori, VII, 181, 1. Heroica opera calumnias exposita, III, 165, 1, 2.

3° Heroica aliquot quæ Judith nomen, et cum nomine virtutis meritum ambiere, IV, 356, 2.

HERUS Herus qualis esse debeat, IX, 470, 2. *Noti esse sicut leo in domo tua, evertens domesticos tuos, et opprimens subjectos tibi.* Domus sua curam habeat et servorum, 242, 1: *Servus sensatus sit tibi dilectus quasi anima tua, non defraudes illum libertate, neque inopem derelinquas illum.* Heri servis suis curam magnam impendant, XV, 227, 1. Heri decus et dedecus a servis suis pendet, IX, 242, 1. Quomodo se cum servo suo gerat herus, X, 184, 1, 2 et seq.: *Cibaria, et virga, et onus asino; panis et disciplina et opus servo.* Quod facit servo, sibi facit, 188, 1, 2 et seq.: *Si est tibi servus fidelis, sit tibi quasi anima tua; quasi fratrem tuum sic eum tracta: quoniam in sanguine animæ comparasti illum.* Herorum durities servorum necem cogit, 189, 2: *Si læseris eum injuste, in fugam convertetur: etsi extollens discesserit, quem quæras, et in qua via quæras illum, nascis.* Heris fidelibus melius serviendum est quam infidelibus, XIX, 253, 1: *Qui fideles habent dominos, non contemnunt, quia fratres sunt: sed magis servant, quia fideles sunt et dilecti.* Herus curet et sua juvenia, IX, 242, 2: *Pecora tibi sunt? attende illis: si sunt utilia, perseverent apud te (Vide Dominus, Servus).*

HERVEUS, Hervæi monachi an sint commemoraria in Paulum Anselmo ascripta, XVIII, 32, 1. **HESEBON**, Hesebon que et qualis, VIII, 476, 2. Hesebon regia urbs regis Amorrhæorum, XII, 693, 1.

HE-SIODUS, Hesiodus in solitudine poeticam didicit, XII, 394, 1. Primus apologorum auctor fuisse dicitur, IX, 25, 2.

HE-SPERUS, Hesperus quæ stella, XI, 287, 1, 2. Hesperus eadem stella quæ Lucifer et Venus, sed diverso respectu, IX, 357, 2; XV, 643, 2 et seq. Hesperus stella culta fuit a variis gentibus, verbi gratia, a Saracenis ut Deus, 287, 2; 288, 1; XIII, 690, 2 et seq. Cujus rei symbolum sit, XI, 287, 2.

HESTERIA (S.) S., Hesteriz virgo in tormentis leto animo fuit, XV, 620, 5.

HETHÆI, Hethæi viri pugnacissimi, III, 6, 2. Hethæorum lascivia et impudentia, XII, 605, 1.

HETHALON, Hethalon urbs est in Æthiopia Judææ, XII, 854, 2.

HEVILA, Hevila, filius Chus, versus Indiam habitavit, XIV, 304, 2.

HIATUS, Hiatus grandis montis Oliveti de quo Zacharias, quid parabolice et analogice significet, XIV, 531, 1. Hiatus in supreme aeris regione fieri potest, XVII, 182, 1.

HIBERNIA, HIBERNI, Hibernia naturaliter venenatis caret, XVII, 437, 1. Hiberni aliqui celerius currant quam equi, III, 440, 2.

HIEMS, Hiems in Judæa et Romæ modica est, XIV, 317, 2. In hieme constructa domus non est stabilis, cur, IX, 568, 1. Hiems incommoda fugæ est, XV, 506, 2.

Hieme legis Mosaicæ rigor in *Cantico* indicatur, VII, 581, 4; 583, 1. Hiems mystica animorum est torpor, XVI, 477, 1, 2.

HIERAPOLIS, Hierapolis urbs Syriæ unde dicta, XII, 764, 1, 2.

Hierapolis in Phrygia terræ motu concidit, XIX, 69, 1.

HIERARCHIA, 1° Hierarchiarum angelicarum ordo, XVIII, 596, 2. Hierarchie primæ angeli quam Dei attributa representant, XXI, 99, 2. Hierarchie infimæ angeli sunt gentium et hominum tutelares, XIII, 142, 1. Ex omnibus hierarchiis aliqui cecidere, XVIII, 674, 1 (Vide ANGELI).

2° Hierarchia ecclesiastica est velut rota in medio rote, XII, 509, 1, 2 (Vide ECCLESIA).

HIRO SCICLUS, Hieronem Sciculum aquila indicavit aliquando futuram regem, XII, 623, 1. **HIROGLYPHICA**, Hieroglyphica veteres suam doctrinam tradebant, IX, 209, 1, 2. Hieroglyphica tria quibus Deum Egypti exprimebant, XIII, 576, 1. Hieroglyphicum temporis stella et fax, VII, 129, 1. Hieroglyphicum prophetiæ, XIII, 223, 2.

HIERONICE, Hieronice, id est vires in olympicis aliisque certaminibus, præsertim sacris, veste alba, florida, triumphali et palmea, et subinde palmea corona donabantur, XXI, 173, 1.

HIERONYMUS (S.) S., 1° *In ege quantum ardor descendit*, S. Hieronymus parva statua fuit, XIV, 405, 2; XVII, 38, 1. Ejus studium discendi, XVII, 358, 2. Alexandria studium, XIV, 192, 1. Studio sapientie et virtutis multas provincias peragravit, XI, 199, 2; 301, 2 et seq. E stomacho laboravit, XIX, 249, 2. Assiduis in morbis impigre laborabat, XXI, 374, 2. Romæ cryptis martyrum visitabat, XII, 763, 2. Ad Christi tribunal citatus, acriter vapulavit, quod Ciceronem præ Scriptura legere, VII, 440, 2; XII, 234, 2; 514, 2; XVI, 508, 2.

2° *Dehilem se confert, ejus qualis vita.* Fuit

solitudinis amans, XII, 394, 1. In solitudinem Bethleem se abdidit, et eodem alios invitavit, XIII, 143, 2; XIX, 103, 4. Cur tantopere ad Bethleem anhelaret, XIX, 201, 2. Erga prae-sepe Domini mire affectus fuit, V, 204, 1. Roma in Bethleem migravit, ut ad prae-sepe Christi viveret, et eodem alias matronas et virginis Romanas vocavit, XIV, 247, 1. Bethleem Romae praetulit, 113, 2. Christum sibi semper ob oculos ponebat, XII, 447, 2. Nobiles matronas ad perfectionem instruxit, XX, 633, 1. Peregrinos Romanos in suo hospitio excipiebat, IX, 362, 1. Insimulatus fuit quod virgines ad nimium rigorem et inedia in suis scriptis induceret, XII, 163, 1. Clericorum vitia reprehendens eorum odium incurrit, 522, 2. Ab aemulis vexatus, quomodo gavisus sit, 164, 2. Compunctionis habuit spiritum, et passim in epistolis poenitentiam et austeritatem inculcat, 348, 1.

3° S. Hieronymi in *sacram Scripturam labores*. In sacris Literis ad extremam canitatem consenuit, I, 10, 2. Quos ea de causa labores subierit, *ibid.* Auctor est versionis Vulgatae, non tamen omnes Bibliorum libros convertit, IX, 22, 1; 37, 2; XVIII, 25, 1. Novum Testamentum Latinum correxit ad Graecum autographum, et non vertit, sed tantum Vetus, XV, 49, 2. Cur novam Bibliorum versionem proceperit, XIII, 428, 1. Ejus versio Bibliorum ab Ecclesia communiter recepta, et approbata est, I, 47, 2; VI, 115, 2. Quare in versione Bibliorum fit simplicior, IX, 37, 2. Non temere addidit aliqua verba cap. III, *Jud.*, vers. 16, III, 128, 2; Interpres libri *Proverborum*, in eo saepe ab Hebraeo defecit, V, 7, 1, 2. In *Proverbia* non scripsit, 12, 1.

An in *Jeremiam* scripserit, XII, 5, 4. De hoc commentario censura, *ibid.* Ejus an sit commentarius in *Threnos*, 349, 2. In *Ezechielem* scripsit, et quidem Roma a Wandalis et Gothis obsessa, 472, 2. Templi Ezechielici obscuritate deterritus, commentarium in caput quadragesimum abruptisset, nisi Eustochium virgo eum pergere compulisset, 675, 1. Scripsit in omnes Prophetas minores, XIII, 222, 1. Scripsit in Epistolas ad *Galatas*, ad *Ephesios*, ad *Titum*, ad *Philemonem*, XVIII, 312 et seq. Non est auctor libri *De Locis Hebraeis*, II, 442, 2. Ad eum varia quaestiones ex sacris Scripturis resolvendae mittebantur, VI, 166, 2. Tres ejus et Augustini dissertationes, XVIII, 529, 1 et seqq.

In ejus commentariis duo observanda, XI, 62, 4. 1° Solet litteralem sensum primo paucis perstringere, uti ab Hebraeis eum accepit; deinde ad allegoriam et tropologiam transit, *ibid.* 2° In commentariis saepe aliorum errores transcribit, ut saepe Origenis, etc., et non refutat, 62, 2; XVIII, 31, 2; 596, 1. Dum videtur sensum litteralem Scripturarum destruere, quomodo explicandus, III, 545, 1, 2; Seipsum reprehendit quod primo sensum mysticum, Abdiam exponendo attulerit, omisso litterali, cum secus fieri debeat, XIV, 3, 4. De brevibus in

epistolis omnes commentariis ei ascriptis iudicium, XVIII, 32, 1.

4° *Alia ejus scripta*. Est egregius ethiops magister per omnes status, IX, 36, 1. Immerito suggestitur a Rufino, XVIII, 491, 1. Ejus sermo doctus et antiquitatis exemplis abundans, V, 448, 1. An censeat Deum minimarum curam non habere, XIV, 220, 2. In Deo agnoscit unam hypostasim, et unam essentiam, nec audeat dicere in eo esse tres hypostasim, XIX, 353, 1. Quomodo dixerit magis consuetudine quam divina institutione episcopos esse presbyteris majores, 332, 1, 2.

5° *Ejus mors*. S. Hieronymus *Commentario in Jeremiam* immortalis est, XI, 62, 1. Ejus qualis fuerit mors, XXI, 282, 1. Ejus in morte vox, V, 444, 1. Ejus corpus Romae juxta praesepe Domini reconditum est, XIV, 256, 1. Ejus elogium, XI, 62, 1; XII, 709, 1.

HERONYMUS SICULUS. Hieronymus Siciliae rex publicum consilium nulla de re convocavit aut consuluit, V, 324, 1, 2.

HERONYMUS PRADO. Hieronymi Prado sententia de Cherubinis arce refutata, IV, 137, 2. Ejus in *Ezechielem* *Commentarii* sumptus regis excusi, XI, 61, 2. Quot annos Ezechielis expositioni impendit, XII, 472, 2.

HERONYMUS SAVONAROLA. Hieronymus Savonarola quae de Florentia et Italia praedixerit, quem exitum habuerit, XIII, 252, 4, 2.

HERONYMUS OSORIUS. Hieronymus Osorius paraphrasim in Isaiam edidit, XI, 104, 1.

HEROSOLYMA (*Vide* JERUSALEM).

HEROTHEUS (S.). S. Hierotheus an fuerit Atheniensis, an Hispanus, quando ad fidem conversus; ejus elogium, XVII, 4, 2; 339, 2. Hierotheus theologiam summulis brevibus est complexus, IX, 30, 1.

HILARIA FESTA. Hilaria festa die martii vigilia quinta apud Romanos celebrabatur, X, 220; 2t XII, 840, 2.

HILARIA (S.). S. Hilaria, S. Afrae martyris mater, martyri efficitur, IV, 369, 1.

HILARIA (S.) ROMANA. S. Hilaria, Claudii tribuni et martyris uxor, capta a paganis hilaris emisit spiritum, IV, 369, 1.

HILARIO (S.). 1° S. Hilario anno etatis quinquaginta in eremum concessit, XIX, 303, 2. Migravit de loco in locum, X, 83, 1. Mundo obscurus fuit, 103, 1. Laudem ubique fugiebat, ubique tamen ejus sanctitas per miracula probabatur, XVIII, 213, 2. Ejus divitiae erat Evangeliorum codex, XV, 8, 2. Captus a latronibus, mortem non timuit, VI, 361, 1, 2; 381, 2. Ei quam varia specie diabolus se spectandum praebuit, XI, 385, 1, 2.

2° S. Hilariionis miraculum in aqua, I, 559, 2. Fide sua mare intumescens stitit, XV, 393, 2. Precibus pluviam impetravit, XX, 225, 4, 2. Signo crucis demonum terricula a se repulsi, 566, 2. Quam potestatem adversus demones habere,

XVII, 353, 2. Quam esset contra demones invictus, XX, 21, 1. Orionem a legione daemonum obsessum liberavit, XVI, 135, 1. Serpentes ei parebant, II, 305, 1. Caeca visum sputo restituit, XV, 696, 1.

3° Ab iis quos curabat nulla dona admitebat. XV, 259, 1, 2; XVII, 201, 2. Egregium munus contempserit fuit, VI, 140, 1; XIII, 72, 2. Munera in pauperes distribuenda acceptare recusabat, IV, 26, 1. Hinc aurum sibi ab Orione oblatum ut in pauperes distribueret, admittere noluit, XV, 393, 2.

4° Quomodo fuerit propheta, XII, 220, 1. Donum discretionis spirituum habuit, XVIII, 373, 2. Cognoscebat ex solo odore an quis esset in Dei gratia, et a quo quis vitio occupatus esset, XII, 259, 1; XVII, 353, 2. Etiam cum occulto fornicatore agens, nares ob fetorem comprimebat, IX, 528, 2.

5° Moriens quam fuerit pauper, XIX, 257, 2. Ejus timor in morte, 32, 1; 180, 1.

HILARITAS. Hilaritas cordis etiam ad exteriora se diffundit, X, 3, 2: *Dicitur autem et pauperis cor bonum, in omni tempore vultus illorum hilaris*. Hilaritas animi vultum et corpus totum reddit pulchrum, V, 547, 2: *Animus gaudens alalem floridam facit, spiritus tristis esciocat ossa*. Hilaritas est in danda elemosyna necessaria, VI, 148, 2; XVIII, 476, 2: *Unusquisque prout destinavit in corde suo, non ex tristitia, sed ex necessitate, hilariter enim datorem diligit Deus*. Ea quae tractandis miseris necessaria, est in tribus sita, 208, 2: *Qui miseretur in hilaritate*. Ejus commendatio, *ibid.*

Hilaritas condecorat beneficia, cur, IX, 507, 2: *Fili, in bonis non des querelam, et in omni dato non des tristitiam verbi mali*. Est signum bonae voluntatis, X, 220, 2: *In omni dato hilarem fac vultum tuum, et in exultatione sanctifica decimas tuas*. Multum addit virtuti, sanctitati et oblationi, 220, 1, 2. Hilaritas regis similis est rori, VI, 17, 1, 2: *Sicut ros super herbam, ita et hilaritas ejus (regis)*.

HILARIUS PICTAVIENSIS (S.). S. Hilarius episcopus Pictaviensis filiam suam Abram ad vitam religiosam capessendam induxit, XII, 836, 1. Quo nomine Constantium imperatorem vocavit, XI, 111, 2. Ei generose in faciem restitit et eum auctore corripuit, XIX, 274, 2; XX, 330, 1 et seqq.; XXI, 228, 1. S. Hilarius, juxta S. Hieronymum, ex Origene versum prope quadraginta milia in Bibliorum distinctione mutuatus est, XIII, 253, 1.

HILARIUS DIACONUS. Hilarius diaconus Romanus, auctor *Commentarii Ambrosiani*, vocatus orbis Daecien: quomodo ab Augustino vocetur sanctus, XVIII, 31, 2.

HILBURGIS. Hilburgis, pia matrona Mindensis, omnes opes templorum et monasterii fabricae impendit, I, 636, 2.

HILDEFONSUS (S.). S. Hildefonsus Toletanus vesta a beata Virgine donatur ob assertam scripto perpetuam ejus virginitatem, XI, 195, 1.

HILDEGARDIS (S.). S. Hildegardis etiam non orantis preces Deus exaudivit, V, 303, 2.

HILLA. Hilla anabaptistica quam fanatico spiritu acta, XI, 44, 2.

HILLEL. Hillel fuit auctor sectae Phariseorum, XVI, 72, 1.

HIN. Hin sexta pars duos sextarios Italicos continet, III, 534, 1.

HIMULUS. Himulus est pullus caprarum et cervarum, V, 145, 2. Himulus quomodo apte ubera comparentur, VIII, 52, 2.

HIPPOCRATES. Hippocrates erga praepitorem suum fuit gratus, X, 560, 2.

HIPPOMENES. Hippomenes in filiam in adultorio deprehensam insignis severitas, *Job*, 614, 4.

HIPPONE. Hippone post mortem S. Augustini a Wandalis capta fuit et incensa, XV, 501, 2.

HIRAM. Uram rex Tyri Deum verum cognovit, III, 569, 4. Hiram Galilaeae fuit usufructarius, 601, 1. Secundum Josephum non acceptavit, *ibid.* et 2. Quot auri talenta Salomoni dederit, VII, 99, 1. Quomodo in monte sancto Dei positus fuisse dicatur, XII, 708, 2.

HIRCUS. 1° Hircus olim pro peccato offerebatur, XIX, 443, 1. Hircus in noemenis immolandum pro peccato, et de ejus ritu, II, 355, 2 (*Vide* SACRIFICIUM). Hircus et vitulus extra castra immolati, a Levitis non comedeantur, XV, 519, 2.

2° Hircus omissarius quae hebraice diceretur *Azazel*, II, 404, 1 et seqq. Erat populi anathema et piaculum, 105, 1. In desertum ibat, ut ibi a feris devoraretur, 107, 2. Super eo sacerdos populi peccata confitebatur, et quid hoc significet, *ibid.* Quid tota hirci caeremonia tropologie denotet, 108, 1. Hircus duplex in festo expiationis fuit piorum et impiorum figura, VI, 116, 1.

3° Hircus caprarum est haedus, cur ita dicatur Alexander Magnus, XII, 828, 1. Hircus est Alexander et Graeci ob decem analogias, XIII, 101, 1, 2. Hirci forma et natura describitur, *ibid.* et seqq. Hircus ob fetorem peccati est symbolum, XII, 828, 1, 2. Hirci malos representant, 743, 2. Hirci puli qui dicantur, XIII, 100, 2. Hircino sanguine an adamas comminatur, 613, 2.

HIRUNDO. 1° Hirundinum industria, I, 65, 4. Hirundinum in edificando sapientia, V, 501, 2. Earum reditus et nidificatio, vita per hiemem, XII, 75, 2. Hieme non comedunt, XV, 119, 1. Cur dicantur aves liberae, IV, 273, 2. Vix dicuntur, IX, 364, 1; XI, 75, 2. Earum praesentia, XII, 75, 2. Sunt veris praenuntia, *ibid.* Hirundinum pulli garuli et queruli, XI, 480, 1. Pulli earum excacati chelidonia oculantur, IV, 273, 2; X, 95, 2. Mira de hisdem, IV, 273, 2; 274, 1. Earum sterces, quia siccam, calidum et urens, naturaliter excacant, 273, 2.

2° Per hirundines garuli et susurrones, ingrati spurci denotantur, IV, 273, 2; IX, 364, 1; XII, 172, 1. Mystice sunt adulatores, haeretici ac dae-